

Pasiaukojimas iki mirties

Spaudai parengė

J. Bružikas S. J.

ir

J. Kidykas S. J.

Raupsuotoji Dolores

Šešupės“ spaustuvė, Marijampolėje.

TĖVŲ JĖZUITŲ LEIDINYS

Pasiaukojimas iki mirties

(Ši knygelė labai tinka ligoniams ir gyvenimo kryžiais prispaustiems).

Trečias leidimas

Spaudai parengė

J. Bružikas S. J.
ir
J. Kidykas S. J.

Imprimí potest.

B. Andruška S. J.

Prov. Lit.

6/V 1939.

IMPRIMATUR

Datum Kaunae, die 6. V. 1939 a.

K. Šaulys,

Vic. Generalis

Nr. 1091.

1. *Raupsuotoji Dolores*
2. *Tėvas Damijonas*
3. *Luksemb. kunigaikštytė
Marija Adelheid*
- 4.. *15 metų mergaitė —
apaštalė*

Raupsuotoji Dolores

(Iš jos pačios užrašų)

„Nevadinkite mane Dolores, t. y. Skaumas, bet vadinkite mane Noema, t. y. džiaugsmas, — taip pradeda savo istoriją kentoja, kurios vardas buvo Dolores.

Kvindijos kaime (Kolumbijoj, Pietų Amerikoje) 1890 metais pirmą kartą aš išvydau šio pasaulio šviesą. Kai suėjo 12 metų, mano gerasis tėvelis nuvedė mane į artimą Medelino miestą ir atidavė į pensionatą, kad įsigyčiau reikalingo išsilavinimo. Ten išbuvau iki 1907 m. t. y., iki 17 mano amžiaus metų. Baigusi mokyklą, aš vėl grįžau į mano mylimosios motinėlės globą. Ramioj laimingoj šeimynėlėj begyvenant štai jau ir pora metų praėjo. Bet štai vieną dieną ant mano rankų ir veido pasirodė nepaprastos dėmės. Tuoju pradedo dažni karščio antpuoliai ir nepaprastas kūno nusilpimas. Mano tėveliai liepė kuo greičiausiai pašaukti iš Kartagos miesto gydytoją. Rūpestingai visą apžiūrėjęs, gydytojas nusivedė mano tėvelį į šalį ir, kaip aš vėliau patyriau, jam pasakė, jog ligos apsireiškimai rodo, prasidėjus pas mane piktuųjų raupsų.

Jis norįs man duoti vaistų ir patarė kuo greičiausiai pakeisti klimatą (gyvenimo vietą). Jeigu šiais būdais nebus sumažinti ligos apsireiškimai, tada gydytojas būsiąs priverstas imtis griežtų priemonių, kaip tai įsako įstatymai.

Galima suprasti, kad ši žinia mano tėvelį lyg trenkte trenkė. Ko tik galėjo, to jis griebėsi, kad tik atitolintų šią baisią nelaimę. Bet tą iš gydytojo gautąją žinią jis nešiojo tik savo širdyje, kaip skaudžią, baisią paslaptį. Net mano motinėlei nepasakė, kokia nelaimė gresia mūsų šeimynėlei.

Norėdamas suteikti man geresnį klimatą, tėvelis su visa šeimyna persikėlė į upės Kaukos klonį, prisidengęs tuo, kad esą ten geriau vyksiąs jo uždarbis. Bet nei aš, nei mano motinėlė ir nei nė vienas iš mano septynių broliukų nenujautė tikrosios priežasties, dėl ko gyvenamoji vieta permaintyta. Deja! šis pakeistas klimatas nedarė reikalingos įtakos mano ligai, bet dar priešingai, liga žymiai pablogėjo. Teisybė, pradingo dėmės nuo kūno, bet jų vietoj iškilo nepaprastos votys ant mano rankų. Kojų ir rankų pirštus pažū sutraukė, antakiai nušašo taip, kad dalyką išmanančiam jokio abejojimo negalėjo likti apie mano ligą. Bet aš ir mano geroji motinėlė vis dar nežinojome, kokia baisi nelaimė laukia mūsų šeimynėlės.

Aiškėjanti žinia

Dabar tai prasideda mano didžiųjų kentėjimų istorija. Kai gydytojai pilnai įsitikino, kas čia per liga, tada jie ėmėsi atlikti savo pareigą. Jie pranešė valdžiai apie mano būklę ir užsipuolė mano tėvelį, prašydami, kad jis kuo greičiausiai mane pašalintų iš šeimos ir nugabentų į raupsuotųjų koloniją. Mano vargšas tėvelis neturėjo tiek drąsos šią baisią žinią mums pasakyti. Savo skausme jis kreipėsi į vietos kleboną, kad šis pavaduotų tėvelį, atlikdamas tiek liūdną pareigą.

Išmintingas ir pamaldus kunigas klebonas pareiškė, kad jis tą dalyką yra pasiruošęs tuojau atlikti. Kaip jis mano gerąją motinėlą prie tos žinios priruošė, aš nieko nežinau. Bet aš dar atsimenu tuos žodžius, kuriuos jis man kalbėjo. Papasakojęs man apie Saldžiausios Jėzaus Širdies skausmus, nuliūdimą, apleidimą ir vertę tos sielos, kuri kenčia ir visiškai Dievui atsiduoda, tuojau pridėjo:

— Ar jūs žinote, kad Švenčiausioji Jėzaus Širdis laukia iš jūsų aukos?

— Ką jūs tuo manote pasakyti, gerbiamasis, paklausiau, kiek susidomėjusi.

— Visai paprasta. Viešpats ieško sielų, kurios dėl Jo ir su Juo galėtų kentėti. Ar jūs negalėtumėte būti viena tų sielų?

— Tai aišku, — bet tas dalykas yra skirtas dideliems šventiesiems, aš gi esu tam per silpna.

— Netiesa! Ar jūs nežinote, kad Viešpats duos jums malonių, kad jūs perneštumėt visa ko tik iš jūsų reikalaus? Tikrai Jis nesiųs jums to, ko jūs negalite pakelti.

— Na tai... ko Jis iš manęs norėtų?

— Būkite jūs Jo Saldžiausios Širdies auka, tada visa kita toliau rasite.

Tai skambėjo tiek paslaptinai, tačiau jis dalyko geriau nepaaiškino. Pasakęs dar keletą rimtų žodžių, išėjo. Aš pasilikau giliai sujaudinta, bet vis dar negalėjau numanyti, kokiais tikslais jis mane atlankė.

Tą pačią dieną gavau iš vieno doro jaunikaičio, Aivaro, laišką, pilną baimingų ir neaiškių išsireiškimų. Jis buvo nuo pat savo kūdikystės pasižadėjęs man, ir aš visa savo širdies meile jam priklausiau. Mudu buvome susižiedavę. Mūsų kasdieninės mintys pynėsi apie ateinantį laimės pilną gyvenimą. Tame laiške jis rašo apie greitą atsilankymą pas mus ir baigdamas klausia ar nebūsią jokių kliūčių, kurios galėtų sutrukdyti pačias vestuves įvykdyti. Šitas klausimas mane nustebino. Argi nebuvo mūsų vestuvės jau nuo seniai sutartos ir argi nemaloniai mūsų tėveliai suteikė mums savo palaiminimą? Kam čia toks klausimas? Ką jis norėtų tu pasakyti?

Tamsios mintys pradėjo veržtis į mano sielą, ir kitą naktį jos man nedavė užmigti.

Aš mažčiau ir mažčiau. Taip, man vis darėsi aiškiau ir aiškiau, ir aš pastebėjau, kad tarp mano namiškių viešpatauja kažkokie paslaptingi santykiai. Mano rankų žaizdos pablogėjo. O rankų ir kojų pirštų sutraukimas buvo baidantis pažiūrėti. Taip pat pastebėjau, kaip mano motinėle nuo kai kurio laiko pradėjo vengti viena prie manęs būti; ir kai aš vieną vakarą pasakiau apie vieną raupsuotą šeimyną, ji staiga išbėgo ir tuojau po to iš jos kambario aš išgirdau smarkų verksmą ir aimanavimą.

Per tą nemigos naktį visi tie dalykai kankino mano galvą. Prieš mano įbaugintą sielą stoji mylimo tėvelio paveikslas, jo veidas nuo rūpesčio giliomis raukšlėmis išbraižytas. Kartu atsiminiau ir tuos nepaprastus kunigo klebono žodžius: „Švenčiausioji Jėzaus Širdis trokšta turėti aukų“. Ką tie jo žodžiai galėtų reikšti? Ko norėjo Aivaras su savo taip keistais klausimais?

Visa tai lyg koks kalnas prislėgė mano širdį ir vertė mane neaiškiai spėlioti, kad prie manęs jau artinasi kažkas baisaus. Vos tik išaušo rytas, aš dideliu savo sielos prispaudimu pasiskubinau prie savo nuodėmklausio. Aš jam papasakojau, kas taip graužė mano sielą ir prašiau pagalbos bei suraminimo. Nuodėmklausis giliai atsiduso, ir aš jautau, kaip jis savyje kovojo, stengdamasis surasti tinkamą žodį. Pagaliau jis rimtai ir iškilmingai tarė. Būk pasiruošusi, mano vaikeliai, išlaikyti vieną sunkų mėginimą. Bet

turėk pasitikėjimą! Švenč. Jėzaus Širdis...

Aš neleidau jam daugiau kalbėti. Dabar man pasidarė iš karto viskas aišku.

— Aš dabar jau suprantu visa, gerbiamasis Tėve, pertraukiau jo kalbą, jausdama didelį skausmą.

— Ar netiesa, aš esu raupsuota?

Sakytum įšėlęs viesulas, persmelkė skausmas mano sielą, ir karčios ašaros užkimšo mano balsą. Ir kiek suraminimo žodžių reikėjo iki aš atsipeikėjau iš to išgąščio dėl mano ligos tikrumo!

— Keliauk, mano vaikeli, pagaliau pasakė nuodėmklauskis ir būk drąsi! Pulk Nukryžiuotajam po kojų, ten tu rasi suraminimą.

Aš išėjau. Ai, kas tada dėjosi manyje, kai aš po to kelias valaidas klūpojau prieš mano Nukryžiuotąjį Dievą! Jau daug, daug metų nuo to laiko praėjo, bet ir dabar dar ašarų nesulaikau, kai tai atsimenu. Gailios ašaros vilgo ir šį lapą, kur tuos atsiminimus rašau. Ir ką Tu man tada kalbėjai, mano Jėzau, laike tos karštos maldos, kurioje aš apie porą ar trejetą valandų išbuvau net nežinodama, kas aplink mane dedasi! Ką tada man kalbėjai? O, aš negaliu tai išreikšti. Aš tik žinau, kad tada aš jaučiausi lyg mirti pasmerkta. Mano sieloje virte virė žiauri kova tarp gyvenimo ir mirties. Šiurpuliai mane visą nukratė, pamanius, kad netrukus reiks atsiskirti nuo savo tiek mylimų tėvelių. Širdį man kamavo ir liūdesys dėl suardytos ateities. Tuo vienu smūgiu buvo sunaikinta

mano busimoji moterystė ir šeimynos laimė, kurios aš tiek ilgėdamasi laukiau. Man rodėsi, kad aš turėsiu šiose nelaimių jūrose paskęsti! Bet Tu, o mano Jėzau, Tu, kuris pats buvai laikomas lygus raupsuotiems, Tu, kuris taip giliai savo Saldžiausioj Širdy buvai juos uždaręs, — Tu galutinai nuraminai mano sielos audringas bangas, Tu pakėlei savo nelaimingąjį kūdikį ir aš iš Tavo Kryžiaus priėmiau be galo saldų pasiuntinybės žodį: „Aš noriu, kad tu taip pat pasiaukotum, kaip ir aš!“

Iš šios maldos atsikėliau pilna naujų jėgų.

Sunkus jojimas

Greitai išmušė atsisveikinimo valanda. Mano abu vyresnieji broliukai nesijautė turį tiek jėgų, kad galėtų žiūrėti, kaip jų vienintelė seselė apleis tėvelių namus: iš vakaro prieš tą baisią atsisveikinimo dieną jie pasišalino į vieną toliau esamą sodybą, kad tokiu būdu paslėptų savo skausmą. Penki likusieji, kurie buvo jaunesni už mane, plyštančiomis iš skausmo širdimis raudėjo, o ypač visų jauniausiasis broliukas, Liudvikas, kurį aš ypač karštai mylėjau. Bet, o mano Dieve, kam dabar vėl iš naujo aš turiu sau gaivinti tuos nelaimių pilnus prisiminimus? Mano geros širdies motinėle, kuri per šias dvi savaites trisdešimt metų pasenėjo, atrodė išbalusi, kaip numirėlis. Liedama kruvinas

ašaras, ruošė ji meilinga ranka savo kūdi-
kiui maisto į tolimą kelionę. Bet, kai galutinai
atėjo valanda, kada aš turėjau sėsti ant ark-
lio¹⁾, pasipylė visos jūros ašarų. Lyg pami-
šusi iš skausmo, ji pagriebė mane prie krū-
tinės, įsitraukė į savo miegamąjį kambarį
ir šaukė lyg proto nustojus: „O, neimkite jūs
mano vaiko! Neimkite mano vaiko!“ Pagaliau
aš iš jos ištrūkau ir dideliu greitumu pasi-
skubinau apleisti savo tėvelių namus, kad
jau niekad jos nebematyčiau! Mano vargšas
tėvelis sekė paskui. Mes užšokom greitai ant
arklių ir dar nepraėjo nė dešimties minučių,
kaip mano mylimoji gimtinė išnyko man iš
akių.

Pirmą kartą mums sustojus pasilsėti,
mano tėvelis, kuris lig šiol vis dar stipriai
laikėsi, staiga sušuko: „Mano vaikeliai, aš
mirštu, aš nebegaliu daugiau pakelti tos ne-
laimės!“ Tai buvo ypatinga malonė, kad aš
šiomis skausmo valandomis, kada vos pati
galėjau pakęsti kančias, dar turėjau vaidinti
ramintojos rolę.

— Tėveli, mylimas tėveli, — tariau su-
rinkusi paskutines savo jėgas, — tu žiūrėk į
Dievą, Jis suteiks mums džiaugsmo ir stip-
rybės. Čia yra Jo švenčiausioji valia, leisk,
tegu ji su mumis išsipildo!

— Ai, kad aš pagaliau nors kartu su
tavim galėčiau būti raupsuotųjų kolonijoje; bet

¹⁾ Brazilijoje ir moterys arkliais jodinėja dėl
blogų kelių.

tu žinai, mano dukrele, aš turiu septynetą vaikų išauginti, tavo motinėlė yra liguista ir mūsų turtams gresia didelis pavojus. — O Dieve! Mielas tėveli, užmiršk visus skausmus! Mes nesirūpinkime! Dievas mūs neapleis, vieno Dievo mums užteks.

Po kelių jojimo dienų nuvykome į Girardotą. Penkių valandų kelias skyrė mus nuo tikslo; bet po pietų pasidarė baisiai karšta ir jojimas per Kaukaeben'o karščius išsėmė beveik visas mūsų jėgas. Tad pasiryžome čia pernaktoti. Bet kokias kančias, mano Dieve, šioje vietoje Tu man buvai paruošęs!

Skausmo naktis

Iš nuovargio aš nieko negalėjau valgyti. Sugrįžusi į savo kambarį, sukalbėjau rožančių ir mėginau užmigti. Bet poilsis bėgo nuo mano suvargusios sielos. Šalia manęs buvo apsistojusi viena šeima iš Bogotos, kuri savo nepertraukiamomis kalbomis mane labai vargino. Bet kas padarė man dar didesnę skausmą, tai buvo pasakojimas vienos moteriškės, kuri, rodos, buvo keleto vaikų motina. Ji pasakojo apie savo įspūdžius iš raupsuotųjų kolonijos, iš kur ji lyg tyčia grįžta ir į kurią aš netrukus turėjau būti priimta. Ji vien iš smalsumo keliavo per tą koloniją. „O, kaip baisu“, išgirdau ją kalbant, „ligoniai kaip šlykščios giltinės slankioja gatvėmis. Aki-

vaizdoje to vargo mes negalėjome ištesėti, o prisidėjus dar neišpasakytam dvokimui buvome beveik apalpę. Mes paspaudę pentiniais arklius, išsiskubinome iš ten ir tik, atvykus čia į Girardotą, pagaliau atsikvėpėme ir jaučiamės, lyg naujame pasaulyje.

Bejausmis, beveik laukinis juokas palydėjo šiuos žodžius. Aš gi paplūdau karčiomis skausmo ašaromis. O mano Dieve, kad Tu būtum tokios nakties nedavęs! Liūdnos mintys nelaido man nė trumpai valandėlei nusiraminti. „Šiame vargo ir liūdesio klonyje“, aš sau be perstojo kartočiau, „tu būsi per visą savo ilgą gyvenimą ten uždaryta!“ Be to, vargino mane atsiminimas mano brangių asmenų: apleistos motinėlės, mano mylimųjų broliukų ir Aivaro. Pagaliau turės mane apleisti mano vienatinis ir paskutinis, kuris man dar lig šiol užsiliko, būtent, mano vargšas, skausmo laužomas tėvelis.

Įžengimas į mirties klonį

Anksti, apie 4 val. ryto, prašiau tėvelio, kad vėl balnotų arklius. Bet taip pat ir dabar aš visiškai nieko negalėjau valgyti. Pusiau penktą mes jau sėdėjome ant arklių ir apie 10 valandą pamatėme pirmas trobeles mirties klonyje. Tai padarė tokį įspūdį, kad aš nebegalėjau daugiau suvaldyti savo vidinio nerimo. Mano tėvelis staiga paskubėjo pirmyn, kad paslėptų nuo manęs savo ašaras.

Taip atrodē raupsuotieji, īsižiūrēkite kokie rankų pirštai.

O, koks liūdnas buvo šis įžengimas į mano naują tėvynę. Ne tiek šio kaimo ir jo nelaimingųjų gyventojų vargas suspaudė man širdį, kiek tai, kad netrukus man reikės apleisti visus mano mylimuosius. Be jų ir gražiausias rojus virs man pragaru; o su jais aš džiaugsmingai sutikčiau žengti dar į didesnę vargą. Bet dabar aš turėjau būti išmesta iš jų tarpo, ką sakau, iš žmonių draugijos tarpo, ir taip visą ilgą gyvenimą praleisti.

Aš suradau prieglaudą pas vieną šeimą, kuri prižadėjo tėveliui manimi rūpintis. Ją sudarė devyni asmenys: tėvai, penketas sūnų ir dvi dukterys. Išskyrus vieną tėvą, visi likusieji buvo apsikrėtę raupsais.

Dėl savo jautrios meilės mano tėvelis pasiryžo išvažiuoti slapta. Kai aš ketvirtą dieną po Mišių grįžau namo. Jo kambarį radau tuščią. Ant stalo gulėjo mažas, jo paties ranka rašytas laiškėlis, visas sumirkęs ašarose. Jis skambėjo:

„Mylimiausioji mano širdies dukrele! Aš neturėjau tiek jėgų, kad pats su tavimi atsisveikinčiau. Mano širdis yra skausmo žaizdomis pasruvusi, vien tik pareiga, kad reikia tavo motinėle ir tavo broliukais rūpintis, įstengė mane nuo tavęs atskirti. Vienintelis džiaugsmas, kurį aš su savimi pasiimu tai mintis, kad tu save atiduodi šventajai Dievo valiai. Aš kitais metais, jei to Dievas norės, vėl atkeliausiu. Iki pasimatymo! Dievas ir švenčiausioji Panelė tebūna su tavimi, tegu

tave ramina ir laimina, kaip ir aš tave laiminu.

Tave mylintis tavo tėvas Petras“.

Man dabar rodėsi, kad visas pasaulis ant manęs užgriuvo, kad sutrintų mano vargšę širdį. Viena, visiškai viena ir apleista ant visados! Atleisk man, mano Dieve, kad aš dar nebuvau gerai supratusi, kad tas, kuris dėl Tavęs kenčia, turi būti vienas ir apleistas. O, kaip baisus tas širdies vienumas! Toji kova tarp mano žmogiškos prigimties ir gyvu tikėjimu sustiprintos sielos buvo neapsakomai sunki.

Bet dar aš nebuvau priėjusi prie mano kentėjimų galo! Dievas reikalavo naujų dar didesnių ir skaudesnių aukų, negu lig šiol.

Dievo auka

Galėjo būti jau mėnuo praėjęs, kai atlankė mūsų šeimą vienas salezietis, vienas iš tų meilės angelų žmogaus kūne, kurie save visiškai pašvenčia tarnauti visų vargingiausiems žmonėms. Pakalbėjęs į mus visus draugiškais žodžiais apie Mariją Krikščionių Pagelbą, staiga jis kreipėsi į mane ir paklausė:

„Ar jau jūs žinote, kad jūsų tėvelis Kartagoj apsirgo?“

„Ne, gerbiamasis, aš nieko apie tai nežinau. Ar jis nesugrįžo laimingai namo?“

„Ne, jis turėjo susilaikyti Kartagoj. Dar mes laukiame tikresnių žinių ir todėl melsimės!“

Aš pradėjau drebėti iš susijaudinimo, bet bijojau toliau klausinėti. Rytojaus dieną, pasistiprinusi Tvirtųjų Duona, nuėjau pas kunigą salezietį ir prašiau suteikti man artimesnių žinių apie visa, ką tik jis žinojo. Kada pastebėjau, kad jis nenoromis kalba, aš dar labiau jį užsipuoliau. Galutinai atskleidė jis man širdingu - tėvišku malonumu visą tiesą. Grijtant namo, mano tėvelis norėjo su arkliais perplaukti per Kaukos upę. Upė buvo nerami ir patvinusi. Visas permirkęs, tų vilnių prikamuotas, jis smarkiai apsirgo ir mirė pirma negu sugrįžo namo.

Mano brangus tėvelis miręs! Ai, aš dar visados džiugindavau save mintimi, kad jis vėl sugrįš prie motinėls ir broliukų. Ramiomis valandėlėmis aš vėl įsivaizduodavau, kaip jis ramins visus žiniomis apie mūsų kelionę ir mano gyvenimą. O dabar šis naujas baisus smūgis mano vargšę motinėlę turės prie mirties privesti! Dėl ko, mano Dieve, Tu manęs neėmei mano tėvelio vietoje, juk aš Tavęs taip dažnai prašiau! Bet aš suprantu dėl ko. Tu... nori aukų, — ir aš vargšė nusidėjėlė turiu būti Tavo auka.

Taip, manęs laukia nauja auka!

Naujos kartybės

Daugiau kaip metai aš nebuvo ėmusi plunksnos į ranką. Ilgą laiką aš sirgau labai dideliu nervų drebėjimu, kuris yra raupsų ligos palydovas, pasireiškimas. Mano žaizdos ir votys dvigubai padidėjo. Dažnai jau norėdavau pradėti savo užrašus. Bet kam jie reikalingi? — aš savęs klausiau. Nors jie daugiau jokios naudos neatneštų, tai bent turėčiau naudingą užsiėmimą, to ir užtenka. Tokiu atsakymu rangindavau save tęsti toliau savo užrašus. Iš tikro, aš tuo garbinsiu Dievą ir save skatinsiu prie dėkingumo už Jo tėvišką gerumą.

Praėjo metai, Raupsai dar labiau išsišakojo. Visas kūnas pasruvęs pūliais. Mano veidas nustojo žmogiškos išvaizdos, sava motina nebūtų galėjusi manęs pažinti. Mano nusilpimas buvo toks didelis, kad aš jau nebegalėjau daugiau pasikelti. Bet, ačiū Dievo malonei, pakilo manyje tokia meilė kentėjimams, kad aš išsiilgusi laukiau tų valandų, kuriomis skausmo taurėje rasdavau vis naujų kartumų. Už šią kančios drąsą aš esu dėkinga kunigo Bosko karžygiams: jie savo tėviškais nurodymais veda mano sielą ir didvyrišku džiaugsmu stiprina mano dvasią.

Naujus kartumus neišsemiamu saiku paruošė man gerasis Dievas. Vieną dieną praneša mano brolio ranka rašytas laiškas naują nelaimę.

„Mylimiausioji sesute“, rašo jis: „aš nebegaliu ilgiau tylėti. Savaitė jau praėjo, kai aš turėjau tau parašyti, bet aš žiaurus pasidariau tau ir mums. Prašyk Dievo stiprybės ir klausyk: prieš porą mėnesių mirė mūsų geroji motinėle. Iš priežasties staigios tėvo mirties, per beširdžius žmones mes praradome visus savo didelius turtus. Mūsų jausniausiasis broliukas Liudvikas dėl visų šių nelaimių išėjo iš proto. Mes turėjome jį gabenti į bepročių namus. O mylimas tavo širdies Aivaras, patyręs, kad tu tapai raupsuota, iš skausmo pradėjo girtuokliauti ir ėmė ištvirkėlio gyvenimu gyventi, kad net savo namiškiams jis pasidarė tik papiktinimo akmeniu. Melskis už mane, mylimoji sesute, kad nesusilpnėtų mano tikėjimas į gyvą teisingąjį Dievą, kuris mus taip skaudiams mėginimams išstatė.

Tave amžinai mylintis
tavo brolis Motiejus“.

Kas žodis, tai smūgis, ir kiekvienas smūgis sužeidžia sunkiai! Aš pasiprašiau prie savęs vieną salezietį, pranešiau jam apie to laiško turinį. Kupinas meilės jis ieškojo būdų mane nuraminti, parodė sopulingosios Dievo Motinos paveikslą, kuris kabojo aukščiau mano lovos ir pasakė su tikra užuojauta ir meile:

„Žiūrėk, štai tavo Motinėle. Ir tai pilniausia prasme Ji ja yra! Atnaujink savo auką ir iš naujo atiduok save Jai ir Jos Dieviškajam Sūnui!“

„Taip“, aš atsakiau, „aš noriu Jai visiškai priklausyti. Visa žemiška "noriu užmiršti ir už pasaulį noriu aukotis ir kentėti!“

Teisybę sakant, pasaulis dėl manęs kaip ir nustojo buvęs. Nuo tos valandos joks kentėjimas negalėjo mane nugalėti. O, kaip saldu yra kentėti dėl Jėzaus!

Paskutiniai žodžiai

Kartą išgirdau, kad vienas vargšas visiškai apleistas raupsuotas daugiau kaip 14 metų išbuvęs prie skausmų patalo prirakintas, baigia savo gyvenimo dienas. Aš išsiprašiau, kad mane prie jo nuvestų, kad nors šiek tiek mirties valandoje jam patarnaučiau. Man atėjus, ką tik paliko jo kambarį vienas kunigas. Kaip aš nustebau pamačiusi, kad visa čia buvo taip švaru. Ligonio votys ir žaizdos buvo perrištos ir visa rodės mylimos motinos rankomis sutvarkyta. Giliai sujaudinta paklausiau, kas jį taip rūpestingai globojo. Iš karto jis norėjo iš mano klausimo išsisukti, bet man užsipuolus klausinėti pagaliau prisipažino: „Tai ištikimas kunigo Bosko sekėjas vienuolis, tu jį neseniai matei išeinantį iš kambario! Jis manimi jau daugiau kaip devyni metai diena iš dienos rūpinasi. Jis mano žaizdas valė, jas raišiojo, nesigėdino net žemiausių patarnavimų atlikti. Bet dažnai jis man gindavo apie tai kam nors pasakoti. Tačiau dabar, kada aš jau

stoviu prie amžinybės vartų, manau nėra didelė kaltė, jei aš didesnei Dievo garbei tą tylėjimą sulaužysiu“. Aš negalėjau susilaukiyti nuo ašarų. Ačiū Dievui, maniau sau, dar Katalikų Bažnyčia turi savo šventus Petrus Ksaverus ir Domijonus! O, kad Bažnyčios priešai ir tikėjimo niekintojai galėtų pamatyti šių kunigų nusižeminimą, meilę ir pasiaukojimą!

Netrukus atsiskyrė vargšas ligonis su šia ašarų pakalne, kartodamas lūpomis saldų Jėzaus Vardą. Mintis apie mirtį mums raupsuotiems, arti jos stovintiems, neturi savyje nieko baisaus. Priešingai, ji yra brangi ir maloni. Kad mintis apie mano paskutinę valandą man neišeitų iš atminties, aš tą pačią dieną paprašiau savo vienos draugės, kad ji man nupirktų karstą, kuris vis tiek turės kartą priglausti mano mirusius kaulus. Ji išpildė mano prašymą, ir nuo to laiko aš dažnai guldavau į karstą ir jame miegodavau. Mintis apie mirtį buvo man saldus suraminimas visuose kentėjimuose.

Mano akių šviesa jau kelinti metai apgesusi. Rankos ir kojos sugrauztos. Bent man taip atrodo, kad jau ir be to menkas, o dar vis labiau pūvęs mano kūnas sulaukė savo galo. Tačiau mano sielos akys jau žiūri į ano gyvenimo stebuklus ir norėčiau visiems, o visiems sušukti:

„O, kaip laiminga yra toji siela, kuri dėl Jėzaus kenčia. Garbė tebūnie Viešpačiui per amžius!“

Kaip mirė Dolores?

Šiuo baigiasi žinios iš raupsuotosios mergelės užrašų. Papildymui gali būti prierasas vieno kunigo, kuris prieš penketą metų netikėtai atvyko į tą raupsuotųjų koloniją ir nuėjo prie mirštančios Dolores lovos. Štai ką jis dar neseniai užsienio laikraščiuose apie tai rašė:

„Kai aš šventais aliejais nešinas įžengiau į nelaimingosios butą, mirštančioji dar mėgino pasikelti, tačiau to padaryti jau nebe pajėgė. Jos visas kūnas atrodė lyg gniutas šlykščios, pūvančios mėsos. Nosis buvo visiškai išgraužta, ausys šlykščios ir labai didelės, o rankų jau visai nebuvo. Kas per žmogus! Kai mirštančioji priėmė šventąją Komuniją, girdėjau, kaip ji be paliovos kartojo ugingus meilės aktus prie V. Jėzaus. Vėliau ji tyliai kalbėjo:

„Ačiū Tau, mano Jėzau, ačiū Tau, kad Tu dar kartą atėjai pas mane!“

Kai pasibaigė apeigos ir maldos prie mirštančiojo, ligonė davė man suprasti, kad ji norinti man ką pasakyti.

— Prašau kalbėti, raginau aš ją.

— Bet visų pirma, gerbiamasis, ar jūs esate vienuolis?

— Ne. Aš esu vienas vyskupijos kunigas ir į raupsuotųjų koloniją atvykau tam, kad aplankyčiau sergantį draugą. Bet kadangi tėvams Saleziečiams tuo tarpu negalima buvo prie jūsų atsiskubinti, tai aš pareiškiau noro

juos pavaduoti. Gal aš dar galėčiau jums kuo patarnauti?

— O, aš džiaugiuosi, kad jums tai pasakyti galėsiu. Štai, čia aš turiu keletą lapų, į kuriuos esu pažymėjusi mano išgyvenimus ir mano sielos įspūdžius. Gal jūs galėtumėte su jais ką nors gera padaryti. Matote, aš jau neturiu kito troškimo, kaip tik tą, kad mano nelaimingas kūnas, kuris jau baigia pūti, kartu su mano vardu išnyktų iš šio pasaulio, bet vis dėlto aš norėčiau, kad nepalyginamas kunigo Bosko vienuolių didvyriškumas, kurie mano nelaimėje tiek ištikimai man tarnavo, neliktų pasauliui nežinomas. Tik aš bijau, kad jie šių lapų neapsiims viešai pagarsinti, nes tai galėtų jų nuolankumui netikti.

— Aš jus suprantu, — tariau aš mirštančiajai. — Jūsų užrašai turi per mane pasidaryti džiaugsmo šaltiniu kitiems nelaimingiems ir apleistiems žmonėms.

Mirštančioji linktelėjo man pritardama ir parodė, kad išimčiau iš po jos pagalvės lapus. Aš ištraukiau pageltusių popierių ryšulį ir pasiėmiau su savim.

— Jūs žinote, ji tęsė toliau, aš norėčiau ką nors gera daryti mano kenčiantiems broliams ir seselėms. Tegu jums Dievas užmoka tūkstantį kartų ir lydi jus savo malone, o aš dabar prašau dar paskutinio jūsų palaiminimo.

Pora valandų vėliau varpas paskelbė kentėtojos Dolores mirtį. Mirtį tos karžy-

giškos jaunos mergaitės, kuri visada iki ašarų susijaudinusi ir didžiai dėkinga atsikeldavo nuo Dievo Stalo; kurios lūpose niekad nepasirodė nusiskundimo žodis; kuri visada buvo pasiruošusi raminti ir guosti savo kenčiančius brolius. Ji padarė iš savo gyvenimo visišką auką. Bet dabar ji ilsisi prie širdies To, Kurio meilei ji taip džiaugsmingai išgėrė iki dugno karčių kentėjimų taurę“.

Tēvas Domijonas

Kas yra tėvas Domijonas?

Jeigu pasiimtumėte į rankas žemėlapij ir pažiūrėtumėte į Ramųjį vandenyną, rastumėte tarp Amerikos ir Azijos keletą salų. Viena iš jų gal nebus pažymėta vardu, nes ji labai maža. Ji vadinasi M o l o k a j ū sala. Ją rasite tarp salų: Kauai, Oahu, Maui, Lanai ir Havai. Šią salą surado viens keliauninkas vardu James Cook 1778 metais. Pirmiau ta sala buvo apgyventa puslaukinių žmonių. Netrukus šios salos viena dalis paversta ištrėmimo vieta piktaisiais raupsais apsikrėtusiems žmonėms. Tarp jų 16 metų (1873 - 1889) gyveno vienas pasiaukojęs, pilnas artimo meilės misionierius. Jo gyvenimą bent trumpai šiuose puslapiuose aprašysime.

Tėvas Domijonas nebuvo koks nepaprastas žmogus. Jis buvo toks pat kaip ir visi miruoliai. Bet vienas dalykas jį skyrė nuo kitų, kad jis savo gyvenimą, sekdamas Išganytojo pavyzdžiu, atidavė už sau visai svetimus žmones. „Exinanivit semetipsum — jis pats save sunaikino!“

Jis yra gimęs 1840 metų sausio mėn. 3 dieną mažame Tremelio kaimelyje Vokietijoje. Būdamas jaunikaitis irgi nieku nepasižymėjo tik buvo labai gyvas, tvirtas, linksmas ir be galo mėgstas žaidimus ir sportą.

Kai jis kiek paaugėjo, kartą išgirdo kunigą sakantį pamokslą apie misijas. Nuo tos valandos jis pajuto didelį patraukimą prie misijų. Panašiai kaip ir jo brolis, jis tuojau įstojo į „Širdžių“ vienuolyną¹⁾. Gavęs šventimus buvo tuojau išsiųstas į Sandvicho salas.

Jo gyvenimo bėgis pakrypo visai į kitas vėžes 1873 metų gegužės 16 dieną. Mat jis tą dieną kartu su vyskupu aplankė raupsais apkrėstuosius Molokajų salose. Šie vargšai, gyvi supuvę žmonės, padarė tokį įspūdį, kad jis nusprendė ir save ten gyvą palaidoti, kad nors kiek galėtų padėti tiems nelaimingiesiems, nors jam labai buvo sunku padaryti toks pasiryžimas. Visa nugalėjo didelė Išganytojo meilė, nes juk ir Jis buvo raupsuotųjų prietelis.

Tėvas Domijonas buvo vienos labai jaudinančios scenos liudininku, kai raupsuotųjų minia prisiartino ir padavė vyskupui raštą su 200 parašų, kad vyskupas pasigalėtų jų ir duotų jiems nors vieną kunigą, kuris nuolat ten apsigyventų. Vyskupas pažadėjo, bet vakare štai ką jis savo dienoraštyje užrašė.

„Jie prašė manęs, kad aš jiems duočiau nuolatinį kunigą, kuris gyventų kartu su jais, bet iš kur aš jiems jį imsiu?“

¹⁾ Pastaba: „Širdžių“ arba „Picpus — Patres“ vienuolynas yra įsisteigęs Olandijoje Simpelveld netoli Valkenburgo. Jie užsiima stabmeldžių misijomis salose: Havai, Cook, Tahiti, ir Marquėse. Į šį vienuolyną ir iš Lietuvos jau yra keletą jaunikičių nuvažiavę.

Tēvas Domijonas.

Štai tas kunigas atsirado. Tai tėvas Domijonas! Ir jis nors dar baisiai su savimi kovojo, bet galutinai pasiryžo padaryti iš savo gyvenimo didžiausią auką.

Gyvas tarp mirštančių

Vienuolyno vyresnieji ilgai svyravo ir negalėjo nuspręsti, ar leisti jam persikelti į raupsuotųjų salą ar ne. Bet pakartotinas tėvo Domijono prašymas galutinai ėmė viršų ir po kelių savaičių T. Domijonas įžengė gyvas tarp pusiau mirusių į mirties salą. Jo dienoraštyje tą dieną randame štai kokius žodžius: „Aišku, Dievo ir mūsų Išganytojo Apvaizdos surėdymu atsiradė man kelias į Molokajų 1827 m. gegužės mėnesį. Išganytojas savo žemės gyvenime rodė raupsuotiesiems nepaprastą meilę. Tada man buvo 33 metai ir jaučiausi labai stiprios ir geros sveikatos.

Raupsuotųjų buvo tuokart ligoninėje apie 80. Kiti visi gyveno kartu su „kokuais“ (slaugytojais), ir savo palapines turėjo toliau salos lygumoje. Vieni lindėjo senuose išpuvusiuose medžių kamienuose, kiti buvo pasidarę iš ricinos medžio šakų menkas palapines, kurių sienos buvo išmuštos cukrinių nendrių lapais.

Aš pats per keletą savaičių neturėjau kito namo, tik pandano medį, po kurio šakomis pasislėpiau. Jis yra mūsų šventoriuje.

Tokiose palapinėse be jokios tvarkos gyveno išmestų nelaimingų žmonių daugybė, per vien vyrą, moterį, senį, jaunį, neseniai apsikrėtę ir baigiantieji pūti, svetimi ir savi. Jie praleidinėjo laiką kortų lošimu, šokiais, vadinamais „hula“, girtuokliavimu su žinomomis to viso išdavomis.

Jų rūbai retai būdavo valomi, kadangi vandens arti nebuvo, galima įsivaizduoti koks galėjo būti dvokimas. Dažnai laike pamaldų reikėdavo išbėgti nors kiek pakvėpuoti tyru oru. Kad ne tiek būtų jaučiamas šis dvokimas, aš pradėjau rūkyti, ir tai žymiai palengvindavo man darbą. Tuo metu didis buvo vargas tarp apkrėstųjų. Reikėdavo matyti baisias žmonių kančias, ir kiek daug nuo jų mirdavo. Ne be reikalo ši sala ne kitokį gavo vardą, tik: „gyvųjų kapinynas“.

1874 metais pietų vėjas „cona“ sunaikino daugybę palapinių, ir vargšai ligonys pasiliko be pastogės, drebą šaltyje ir lietuje su permirkusiais drabužiais ir guoliais. Prasidėjo dar didesnis dvokimas iš viso kas aplinkui puvo. Gerų agentų rūpesčiu pasisekė šiek tiek padėti nelaimingiesiems. Keletas laivų atvežė stipraus medžio ir visa, kas reikalinga namų statybai. Kai kurie raupsuotieji turėjo pinigų, pasisamdė dailidę, o neturintiems už ką samdyti, žinoma, turėjo padėti kunigas, sušaukęs į pagalbą raupsuotųjų vaikus. Tuo būdu netrukus buvo pastatyta daug palapinių“.

Žvilgsnis į kasdieninį apaštalo darbą

Tas žinias paduoda paties T. Domijono laiškas, rašytas jo broliui kunigui. Laiškas šitaip rašo:

Molokai, 1873 m. lapkričio 25 d.

„Mano bragusis Brolau ir dvasios Tėve.

Dievo Apvaizda Tavo nevertą brolių paskyrė gelbėti nelaimingiems, kurie apimti tos baisios ligos, apie kurią mini Evangelija, būtent — raupsų. Jau dešimts metų kai šita baisenybė įgijo pilietybės teisių mūsų saloje, ir pradėjo taip greitai plėstis, kad valdžia buvo priversta kuo greičiausiai iš sveikųjų tarpo pašalinti visus, kurie tos ligos buvo paliesti. Tie nelaimingieji yra suvaryti amžinam ištrėmimui į vieną šios salos (Molokajo) dalį, kuri atskirta iš vienos pusės kalnais iš kitų jūra. Iš 2000 čia suvarytų žmonių dar 800 išliko gyvi. Tarp jų randasi gana žymus skaičius katalikų, kurių didelė dalis dar prieš atvaramą buvo pakrikštyti.

Šiai raupsuotųjų kolonijai būtinai buvo reikalingas kunigas. Tačiau jis buvo labai sunku gauti, — ypač, kad reikia visiškai atsiskirti nuo visų žmonių ir niekad su jais nesusieiti. Taigi reikėjo tokio, kuris pasiryžtų visada pasilikti pas raupsuotuosius. Mūsų vyskupas pareiškė, kad tokios aukos jis negali nė iš vieno kunigo reikalauti. Štai dėl ko aš ir pasisiūliau eiti. Dar ir tai prisidėjo, kad aš savo įžadų dieną po

mirties antklode gulėjau, — tad ši antroji mirtis jau nebeatrodo man baisi.

Taigi gegužės 10 dieną motorinis laivas atgabeno mane čia kartu su 50 naujų raupsuotųjų.

Mano padėtis šioje vietoje yra maždaug šitokia: atėjęs radau čia tik mažą šv. Filomenai pašvęstą koplytėlę ir daugiau nė mažiausio namelio. Ilgai dar man teko miegoti po vienu medžiu, nes aš pas raupsuotuosius negalėjau miegoti. Gavęs iš Honolulu salos aukų, pasistačiau mažą namelį. Jis turėjo ilgio 13 pėdų ir pločio 10. Šiame namelyje aš dabar Tamstai rašau laišką. Nors aš jau šioj vietoj pusė metų kaip gyvenu, bet liga kol kas dar nepalietė manęs.

Raupsai yra neišgydoma liga. Jie plečiasi nuolat didėjant kraujo apskirėtimui. Pirmieji ligos pasireiškimai yra tokios juodos skaudžiančios dėmelės, kurios pasidaro odoje, labiausiai ant pilvo. Raupsais paliestų vietų netrukus pradedama nejauti. Po kurio laiko šios dėmės apdengia visą kūną ir pasidaro didelės žaizdos, ypač ant rankų ir kojų. Pradedą kristi mėsos ir pakyla biau-rus pūvantis dvokimas. Raupsuotųjų pats kvapas yra tiek dvokiantis, kad bematant pripildo orą.

Man labai buvo iš karto sunku priprasti prie tokios atmosferos. Vieną dieną, belaikant sumą, jau maniau tikrai apskirėsiu: jau tiek baisu pasidarė, kad norėjau bėgti į

lauką bent kiek įgauti oro, bet mintis, kaip Viešpats galėjo iškęsti prie Lozorius karsto, mane sulaikė. Dabar jau mano uoslė yra atbukusi, dėl to nebėra jau taip sunku į raupsuotųjų dvokiančias palapines įeiti.

Bet ir dabar dar turiu daug sunkių valandų, kada sukyla didelis pasibiaurėjimas, ypač kai reikia klausyti išpažinčių. Čia šalia tavęs ligonis, kurio žaizdos jau pilnos kirmėlių, lyg to lavono, kuris nyksta karste... Dažnai aš nebežinau kaip pasielgti duodant paskutinį patepimą, kadangi nebesimato jokios sveikos vietelės, kur galėtum patepti.

Šis aprašymas duos Tau supratimo apie mano kasdieninį gyvenimą. Gydytojo čia nėra jokio, bet iš tikrųjų jis negali nieko pagelbėti. Vienas tarnas ir aš, nevertas tarnas, štai visas medicinos fakultetas.

Kiekvieną rytą po Mišių aš einu į liginę. Įžengęs tuojau teikiu pagelbą sieloms. Lygiai tarnaujama ir tiems, kurie apie tikėjimą nieko nenori girdėti, o tai dėl to, kad visi turi mane per dvasios tėvą. Aš drįsčiau su Povilu tarti, kad aš raupsuoties tapau raupsuotas, kad juos Kristui laimėčiau. Jei aš sakau pamokslą, vartoju irgi išsireiškimą: „Mes raupsuotieji“.

Aš turiu daug laidotuvių, nes paprastai pasitaiko, kad vienas vis miršta per dieną. Daugumas yra taip neturtingi, kad negalima parengti laidotuvių: uždengiama kūną pa-

prastu skuduru. Bet aš, jei tik turiu kiek laiko, pasistengiu šiems nelaimingiems pagaminti karstą.

Žinoma, visi darbai atliekami veltui, bet gerasis Dievas užmokės, kaip pirmiesiems apaštalams užmokėjo. Jeigu Viešpats manęs paklaustų: „Kuomet aš siunčiau jus be maišelio, be delmono ir be autovo, ar jums ko nors trūko?“ Aš turėčiau atsakyti: „Viešpatie, nieko!“

Iš tikrųjų, aš visą savo turtą palikau Kohaloj ir čia atėjau tuščiomis rankomis. Bet nieko man netrūksta. Ir net galiu kai ką ir kitam duoti. Kaip galima tai visa išaiškinti? — Taigi čia ir yra toji paslaptis, apie kurią pasakyta, kad šimteriopai bus atlyginta tam, kuris dėl Jo vardo visa apleidžia.

Neperseniai pora mylių nuo čia padirbinau naują koplyčią, kuri kainavo be mano paties dailidiško darbo apie 1500 frankų. Dabar dar turiu 25 frankus skolos. Ačiū gerosiems sesutėms iš Honolulų: jos atsiunčia man rūbų, geri žmonės pasirūpina kitu kuo.

Prieš keletą mėnesių vidaus reikalų ministeris griežtai man uždraudė ir koją iškelti į neužkrėstųjų pusę. Aš buvau lyg uždarytas. Bet šiandien gaunu telegramą, kad aš esu laisvas. Ačiū Dievui, nes tuo būdu aš ir kitų salos gyventojų reikalus galėsiu aprūpinti, kadangi čia aplinkui sunku kur rasti kunigą.

Po septynerių metų

Viename laiške 1880 m. pabaigoj štai ką skaitome:

„Jau praėjo beveik septyneri metai, kai aš čia tarp raupsuotųjų gyvenu. Per visą šį laiką turėjau progos pažinti visą žmogaus vargą ir tai iš biauriausios ir pasibaisėtinos pusės. Dauguma mūsų raupsuotųjų panašūs į lavonus, kuriuos iš vidaus ir iš viršaus ėda kirmėlės. Jei nori įsivaizduoti, kaip šie nelaimingieji dvokia, pamanyk, kaip atsiduoda lavonas, kuris jau baigia leistis.

Havajų salos valdžia dar nesiliauja siuntusi vis naujas raupsuotųjų partijas. 65 piastai metams (kiekvienam asmeniui apie 485 Lt.), kuriuos gaunama iš valdžios, neužtenka, kad galima būtų kiekvieną tinkamai aprūpinti. Nors ši suma ir būtų padidinta, vis tiek neužtektų, nes mūsų raupsuotųjų skaičius nemažėja, bet vis iš naujo didėja. Kiekvienais metais tenka rūpintis 700 — 800 raupsuotųjų ir atlikti 150 — 200 laidotuvių. Pereitais metais mirtis daug atėmė iš manęs krikščionių. Bažnyčios suoleliai patuštėjo, tuo tarpu kapinyne vos galima ištaikinti naujai mirusiam kapą. Neseniai jau norėjo kasti duobę prie didžiojo kryžiaus toj pačioj vietoj po medžiu, kur prieš keletą metų aš turėjau savo pirmąją pastogę. Reikėjo gana smarkiai užrikti, kad nuo tos vietos nueitų.

Mano gyvenamasis namelis yra netoli bažnytėlės, iš visų pusių apsuptas kapais. Nakties metu aš esu vienintelis šio mirties daržo saugotojas. Aš gaunu sau džiaugsmo, kai meldžiuosi arba atlikinėju rimtus mąstymus, bevaikščiodamas tarp šių miegančių buvusių mano dvasios vaikų, kurie prisikels paskutinę dieną ir stos į teismą. Tikrai kapinynas ir mirties lova yra man brangiausios knygos: — čia aš randu lig soties minčių pats savo sielai pamaitinti ir kitiems pamokslus parengti. Aš sakau pamokslą kiekvieną dieną po Mišių; kiekvieną sekmadienį laikau iškilmingas Mišias, laike kurių gieda vaikelių choras.

Prieš keletą metų įsteigiau taip pat mažiems vaikeliams prieglaudą.

Kaip aš norėčiau, kad mano kūnas nieko nereikalautų, ir galėčiau visa atiduoti mano vargšams ligoniams! Paskutiniais metais dar gaudavau iš Europos pagalbos, bet dabar ir tas šaltinis yra jau išsekęs.

Jau nuo 15 mėnesių aš turiu pagelbininką tėvą Andrių, kuris gyvena Kalaupadoj, naujai įsteigtame raupsuotųjų kaime. Dėl to man jau atsirado galėjimo atlankyti vieną kartą per mėnesį ir kitas šios salos vietas. Iš viso šioje saloje yra viena didelė bažnyčia ir keturios koplyčios. Raupsuotųjų kolonijoje turime dvi gražias koplyčias ir dvi mokyklas“.

Žymus asmuo aplanko raupsuotųjų apaštala

Lig šiol mes girdėjome paties tėvo Domijono pasakojimus, dabar paklausysime, ką rašo apie jį vienas žymus Notre Dame universiteto profesorius Karolius Warren Stoddardas. Jis atsilankė pas tėvą Domijoną ir, ką ten matė, viską aprašė.

Štai kaip ponas Stoddardas dėsto savo įspūdžius:

— Popietinis laikas jau linko vakarop. Karštis jau buvo pasidaręs pakenčiamas. Saulės deginimas buvo švelnesnis, nes artinosi nakties vėsios valandos. Dar viena kita akimirka ir saulė pasislėpė į beribes gelmes už jūrų akiračio. Pasimatė ant dangaus keletas mirgančių žvaigždelių, kurios didino ir taip aplinkui įspūdingą vaizdą. Aš sėdėjau ant jūrų kranto ties Hanolulu (Havajų salų sostine) ir kvėpavau tropinių augalų kvapais atgaivintą orą. Tik staiga pasigirdo baisus riksmas, kuris atrodė lyg paskutinis bevilties šauksmas, ir vėl viskas nutilo, tik girdėjosi mano išsigandusios širdies plakimas. Netrukus vėl pasikartojo tas pats ir pagaliau viskas susiliejo į baisų dejavimų, šauksmų, ir klyksmų chorą. Nepaprastai susijaudinęs pakilau bėgti į tą pusę, iš kur buvo girdėti šauksmas ir pamačiau prieš save būrį verkiančių moterų, kurios sekė jas vedančius žmones.

Tai buvo nelaimingieji užsikrėtę raup-sais, ir dėl to dabar gabenami į laivą, kad išvežtų juos į mirties salą, iš kurios jau niekad os nebegrįš. Visų veiduose matyti mir-tinas išgąstis, baimė, nerimas. Prisiartinus atsiskyrimo valandai, kartu pratrūko baisus vyrų, moterų ir vaikų verksmas. Pasiliku-sieji ant kranto, perpildyti skausmo, kėlė rankas aukštyn ir taip verkė, kad ašaros upeliais pylėsi iš jų akių. Išvažiuojantieji sustingo vienai valandėlei, lyg paskutinėje mirties agonijoje, bet paskum staiga suspiegė nežmoniškais balsais, — tai buvo jų pasku-tinis atsisveikinimas, paskutinis sudiev... Nuskriejo laivas tolyn į jūras ir pradingo lyg mažas vėjo pagriebtas šapelis. Ir vėl viskas nutilo, lyg nieko nebūtų buvę, tik vandens vilnys pasilikusios nuo laivo blaškėsi atsimušdamos į smėlingą krantą.

Nelaimingieji sėdėjo ant luoto lubų ir žiūrėjo į jūrų krantą, kur pasiliko bestovį jų mylimi ir brangūs asmenys. Vargšai žmo-neliai! Jau jie daugiau niekad os nebematys savo tėvynės ir nebegrįš pas savuosius. Bet kur jie važiuoja? Juos veža į mirties salą, kur jie gyvi supūs, be jokios pagijimo vil-ties... Ši sala vadinasi Molokai.

Pirmosios valandos Molokoje

1884 metų spalio mėnesį su pora draugų: gydytoju Dr. J. Fitch ir Dr. A. Mauritzu išsirengiau aplankyti Moloko salą. Išlipę nu-

vykome į tą kaimą, kur buvo suvežti iš įvairių vietų nelaimingi raupsuotieji. Prisiartinus prie kaimo, pamatėme mažą koplytėlę, ant kurios bokšto, stovėjo nedidelis kryžius. Šalia bažnyčios matėsi kapinės su labai aukštu ir nepaprastai dideliu kitu kryžiumi.

Kai mes arčiau priėjome, pro vartus išbėgo būrys linksmų vaikučių, kurie, nusiėmę kepures ir laikydami jas rankose labai maloniai mus sveikino. Aš tik dabar pastebėjau, kad jie visi buvo apsikrėtę raupsais. Jų veidai buvo išpurtę, rankos ir kojos lyg išsukinėtos ir vietomis kruvinos; akys atrodė lyg aptrauktos kokio beviltiško jausmo; jų lūpos matėsi išėstos ir suirusios, žodžiu, buvo labai liūdna į juos žiūrėti.

Taip atrodė ne tik šie vaikai, bet ir visi kiti žmonės, kuriuos pereidami per šį kaimą sutikome. Gal vienas kitas buvo sveikesnės išvaizdos, bet tai retas atsitikimas.

Kai mes įžengėme į kapinyną, jau buvo susirinkusi didoka raupsuotųjų minia, kad pamatytų naujai atkeliavusius svečius, nes šioje saloje tokie svečiai yra retenybė. Jie apsupo mus ratu ir net bažnyčios laiptai buvo pilni, apstoti žmonių. Dabar geriau galėjome apžiūrėti, kaip jie visi atrodė. Šie atėjusieji raupsuoti dar buvo baisesni ir pasibiaurėtini, negu pirmiau matytieji. Jau puvimas tiek toli pažengęs, kad rodos toliau pas gyvą žmogų nebegalėtų eiti.

Pirmas pasimatymas su tėvu Domijonu

Koplyčios durys buvo šiek tiek praviros, bet staiga atsidaro visai ir ant slenksčio pasirodo jaunas kunigas mus pasveikinti. Jo sutana sena, apnešiota, rankos saulės apdegusios ir nuo darbo kietos; bet šviesiai raudonas ir sveikas veidas rodė, kad jis dar pačioj jaunystėj vyras, o jo draugiškas juokas, atvirumas ir patraukiantis nuoširdumas rodė jį esant visokiems užsiėmimams ir darbams tinkamą, bet jo, mat, apsirinkta šis darbas, kuris buvo jam už vis brangiausias. Šis kunigas ir buvo ne kas kitas, kaip Tėvas Domijonas, kuris pats save ištrėmė ir būdamas visiškai sveikas apsigyveno raupsuotųjų minioje.

Jis paprašė mus ateiti pas jį pietauti. O kokia jo gera širdis? Nors jis neturėjo, kur mus pasodinti tik ant kietos lentos, bet mes džiaugėmės ir buvome jam tūkstančius kartų dėkingi. Kai mes pasisakėme, kad išeidami ant greitųjų užkandome ir visą kelią nuo Honolulu nešėmės sviesto, medaus ir kitko, būtinai įrodinėjo, kad prie to viso tiktų paukštiena.

Ilgai nelaukęs po to, kai keliais draugiškais žodžiais praskirstė susirinkusius raupsuotus (o jų buvo priėję labai daug ir dar baisiau atrodančių), Tėvas Domijonas pasiėmė iš savo palapinės saują grūdų ir, paėjęs šalia bažnytėlės į aikštę, pabarstė juos ant

žemės, šaukdamas jam žinomą keistą balsu paukščius. Bematant iš visų pusių sulėkė paukščiai. Atrodė lyg debesis nukrito iš oro. Vieni sutūpė jam ant rankų, kad pasiimtų sau maisto, kiti ant pečių, o kiti vėl ant galvos. Vieni kitus prastumdami tūpė ir tūpė ir savo snapais lietė lyg bučiuodami gerojo Tėvo veidą. Didesnio ir geresnio vaizdo vargu kur galėtum rasti. Šie sparnuočiai buvo jo pasigėrėjimas ir poilsis po sunkių ir nepaprastų darbų. Pora sparnuočių paėmęs paaugojo mūsų draugijai.

Tuo būdu aš susipažinau Molokajuje su Tėvu Domijonu.

Vakare sėdėjome ir valgėme kunigo dovanotus sparnuočius... Iš jūrų pusės pūtė smarkus vėjas, kilnojo ir girgždino langus, švilpavo lysdamas pro ilgą didelę daržo žolę. Milžiniškos uolos kyšojo ir lyg norėjo pasiekti padangių. — Laikas nuo laiko debesis persiskirdavo ir mėnulis apiberdavo šias uolas puikiu nepaprastai blizgančiu kilimu.

Kaime pradėjo nykti vieni po kito žiburiai ir, suskambėjus vakariniam varpeliui, užgėso ir paskutinis. Jokio kito balso nesigirdėjo tik klebono langas kiek klabeno ir užė jūros bangos atsimušdamos į uolas.

Tėvo Domijono kambarys yra mažas vieno aukšto namelis su vienais laiptais ir veranda. Po to, kai aš atsisėdau, Tėvas atsiprašė manęs keletai minučių. Tuojau vėl grįžo paruošta vakariene nešinas, kurią jis pats savo rankomis parengė.

Kiek palūkėjus, pradėjau jį klausinėti, norėdamas ką nors iškvosti ir sužinoti, bet jis buvo labai atsargus ir pasisėkė įgyti vos silpną jo gyvenimo vaizdą. Kuklusis Tėvas bijojo, kad aš jo nepagirčiau arba neduočiau žinoti skaitytojams apie žmogų, jo manymu, nevertą jokio paminėjimo. Aš, žinoma, negalėjau šiame dalyke su juo sutikti.

Visas visiems

Tėvas Domijonas nuolat buvo užverstas darbu. Iš pat ryto nuo šv. Mišių atlaikymo iki vėlybo vakaro, kai visas savo aveles suguldo, nenuilstamai darbuojasi. Visi raupsuotųjų nameliai, paties tėvo rūpesčiu pastatyti. Statant jis visados savo rankomis prisidėjo prie statybos. Koplytėlę; kurią jis atėjęs rado labai mažą, praplėtė ir gražiai išbaltino. Joje jis laiko kasdien šv. Mišias, sako pamokslus, moko vaikus katekizmo ir atlikinėja visas kitas bažnytines apeigas.

Jo priežiūroje yra 40 našlaičių vaikelių. Prieglaudos pastatytos ilgais miegamaisiais kambariais. Mergaitės čia pat mokomos gražiai siūti ir kitus mažus darbelius atlikinėti. Patys dvasios reikalai jam, kaip kunigui, jau užima beveik visą laiką. Sekmadieniais ir šventadieniais jis laiko iškilmingas Mišias ir sako pamokslus Molokoj, paskum jis turi eiti į Kalaupą ir ten vėl tas pačias pamaldas atlaikyti. Iš ten grįžęs pas save bažnyčioje

laiko Mišparus, teikia palaiminimą, ir užsiima vaikų katekizacija. Po to eina vėl į Kaulupą atlikti tokį pat darbą ir, kai grįžta, visai vėlai namo, aprūpina žmonių reikalus, paruošia sau vakarienę ir sutvarko nakčiai savo namelį. Jis privalo būti visose srityse specialistas: jis yra sielos gydytojas, bet taip pat ir kūno. Jis turi būti teisėju, kai žmonės susivaidija. Jis turi dirbti darbą dailidės, kai reikia namai statyti; staliaus, tapytojo, sodininko, virėjo ir daugely atvejų turi mirusių kūnus aprūpinti ir kitką padaryti. Jis vienas turėjo viską apdirbti. Jam jau teko palaidoti daugiau kaip 1600 raupsuotųjų. Dažnai pasitaikydavo, kad du, trys mirštantieji iš karto laukdavo, kad jis pas juos ateitų ir parengtų mirčiai.

Laiminga diena

1881 metais vyskupas Hermanas, kuris tada tebebuvo vyskupo Maigret'o pagelbininkas, pasiryžo padaryti oficialų Molokajo salos lankymą.

Tai buvo vargšams raupsuotiesiems iškilmės! Buvo sugalvota pasitikti vyskupą su muzika. Įtaisė iškilmingus patikimo vartus ir, kai visa buvo paruošta, išsiuntė keletą žvalgų, kurie pamatę svečius, duotų tuojau žinią. Susijaudinimas buvo nepaprastas ir, kai pamatė iš tolo nuo jūrų artinantis kokias žmogystas ir įsitikino, kad esąs vyskupas su

palydovais, jų džiaugsmui nebuvo galo. Tėvui Domijonui irgi buvo laimės diena, nors jis nenujautė, koks pažymėjimas ir garbė jo laukė.

Kai vyskupas pasiekė lygumą, Tėvas Domijonas su Molokajo atstovais išvyko jo pasitikti. Visi sulipo ant arklių ir jojo lyguma. Pakeliui vyskupas buvo užkluptas staigaus lietaus, kad net jo rūbai visiškai permirko. Tačiau šis nemalonumas tuojau buvo pamirštas, kai prie pirmųjų iškilmingų vartų juos pasitiko arti 800 raupsuotųjų su plevėsujančiomis vėliavomis, o raupsuotųjų muzika užgriežė linksmą maršą ir visa procesija slinko Molokajo link.

Priešais bažnyčią stovėjo antri garbės vartai dar gražesni negu pirmieji. Čia buvo susirinkę kuone visi gyventojai pasveikinti tokį garbingą svečią. Buvo sudainuota ir sugiedota keletas dainų ir giesmių ir pasakyta prakalbų, į kurias vyskupas nuoširdžiai atsakinėjo.

Pasinaudodamas tuo bendru džiaugsmu, jis pradėjo iškilmingai kalbėti ir girti Tėvą Domijoną, pareikšdamas savo nusistebėjimą, dėkingumą ir linkėjimus, kad toks jaunas kunigas jau galėjo tiek nudirbti. Nuolankus Tėvas jautėsi lyg pagautas. „Be to— pridėjo vyskupas — aš esu įgaliotas Tamstos krūtinę papuošti štai šiuo ženkle. Tai taręs vyskupas prismeigė prie susimąsčiusio Tėvo krūtinės riterių ordeno blizgantį kryžių. Tūkstančiai balsų sukrėtė orą. Džiaugsmo šūkliai, kurie

susiliejo į galingą aidą, pasiekė uolas ir jos pasidarė lyg šaukiančios. Dauguma verkė iš džiaugsmo, kad jų mylimajam tiek pasitarnavusiam ganytojui teko tokia garbė.

Sumišęs Tėvas Domi jonas mėgino tą garbės kryžių pašalinti nuo savo krūtinės, bet vyskupas įsakė jį nešioti bent, kol jis čia svečiuosis. Po to vėl sulingavo vėliavos ir minios šūkavimai maišėsi su gražiais muzikos akordais. Šitoji iškilmių diena nors valandėlei pertraukė tą melancholingą Molokajo nuobodumą.

Paskutinėmis mano buvimo dienomis aš dažnai lankiau Tėvą ir rasdavau jį užsilipusį kur nors kopėčiomis su plaktuku ir vinimis rankose, arba sode, tai vėl ligoninėj ar virtuvėj besidarbuojantį, — jei ne, tai prie ligonių nuėjusį, žodžiu, kur tik buvo reikalas, ten jis skubinosi.

Vakare

Kartą pats vienas nuėjau į koplyčią. Prie lango stovėjo fisharmonija. Atsisėdau, pradėjau griežti, bet netrukus pajutau už savęs šlamesį. Atsisuku — raupsuotųjų kuo ne pilna koplytėlė prisirinko. Jie visi patylomis suėjo, man begriežiant. Aš buvau lyg užkluptas, bet tuojau paklausiau, kur Tėvas Domijonas. Jie man pasakė ir bematant padarė kelią, kad aš galėčiau praeiti. Aš radau Tėvą ten, kur ir tikėjausi rasti, besidarbuo-

jantį su kitais žmonėmis. Jo darbas matėsi iš visų sėkmingiausias. Kai aš, jam nematant, patylomis artinausi, suskambino „Viešpaties Angelui“. Toj akimirkoj suklaupė žmonės, nusiėmė kepures ir kunigas pradėjo kalbėti, o visi jam atsakinėjo tyliau nuleistu balsu.

Artinosi persiskyrimo laikas. Paskutinis vakaras davė mums dar vieną naują žvilgsnį į raupsuotųjų gyvenimą. Nedidelis laivas, kuris laikas nuo laiko atveždavo naujai apsikrėtusių, vėl buvo laukiamas. Dar prieš saulės nusileidimą pasirodė akiratyje dūmų debesėlis, reiškias laivą ateinant. Ši žinia žaibo greitumu pralėkė po Molokajų ir Kalaupą. Laivui artėjant, žmonių jaudinimasis vis didėjo, o kai pasigirdo signalas, visi, kas tik galėjo, apleido savo guolį ir pasiskubino prie laivo. Daug ir šiuo atveju buvo atvežta naujų raupsuotųjų, kurie čia rado gilaus gailingumo ir užuojautos. Rytojaus dieną atsisveikinę, mes vėl iškeliavome, iš kur buvome atvykę.

Molokajo sala — didelis mirties namas

Mes jaučiame tiems nelaimingiems raupsuotiesiems daug užuojautos, bet vis dėlto jie dar laimingi, nes neperilgiausiai jiems reiks laukti ir jie bus užbaigę šią vargingą kelionę. Bet ką mes turime sakyti apie tuos,

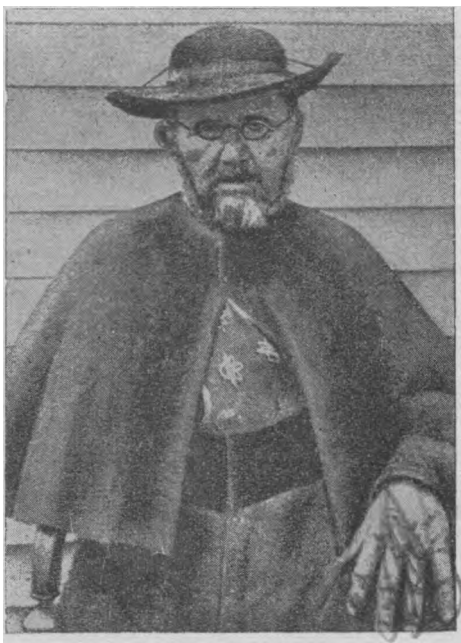
kurie savo gyvenimą tiems nelaimingiesiems paaukojo?

Tik statyk sau prieš akis amžiną viena-
vę, kurią aplinkui supa begalinė vis ta pati
jūra ir dangus, tą vienodumą, kuris nevie-
nam protą sumaišo. Čia nesulauksi, kad tave
kas aplankytų, nes kiekvienas bijo apsikrėsti.
Labai maža kas parašo laišką, nes bijo atsakymą gauti. Žodžiu, atskirti, apleisti, už-
miršti... Jų draugai, jų vienintelė paguoda ir
draugystė tai tie, kurie kiekvieną valandą
paskendę skausmuose merdi ir laukia tos lai-
mingos minutės, kada galės amžinai atsilsėti.
O kokie didvyriai! Iš tikrųjų, jie gaus savo
užmokesnį!

Vos vieneri metai galėjo praeiti po to,
kai buvome tarp mirusiųjų ir mirštančiųjų;
per šį trumpą laiką ir Tėvas Domijonas ap-
sikrėtė raupsais ir jo gyvenimas su nelai-
mingąja avija buvo pertrauktas. Nepaprasta!
Daug daugiau šiame krikščioniškame savęs
aukojime yra didvyriškumo negu kartais paė-
mimas pilių ar įvykdymas kitų darbų, kurie
metraščiuose įrašomi auksinėmis raidėmis.

Tai, kas čia toliau pasakojama, yra pa-
imta iš kiek vėliau gauto laiško iš Molokajo.

1885 m. paskutinę kovo dieną Tėvas Al-
bertas apleido Molokajų salų grupę ir iške-
liavo į Tohttą ir Žemąsias salas. Dabar aš
esu vienintelis kunigas Molokajuje ir ma-
noma, kad aš irgi jau esu paliestas šios bai-
sios ligos...

Tēvas Domijonas serga raupsais.

Jau aš negaliu eiti į Honolulą, kad neišplistų raupsai. Aš laikiu, kada pamatysiu savo veidą mainantis. Nors aš jau neabejoju, kad jau esu apsikrėtęs šia liga, bet vistiek aš esu visiškai patenkintas, pasidavęs Dievo valiai ir laimingas su mano avelėmis. Galingiausias Dievas tikriau žino, kas geriau gali mano sielos išganymui tarnauti, ir šiame įsitikinime aš kalbu kasdien vieną: „Tebūna Tavo valia!“

Pasimelskite už Jūsų draugą ligonį, ir paveskite Jūs mane ir mano nelaiminguosius žmones Dievo tarnų maldai“.

Tai čia yra pabaigos pradžia. Misionieriaus rūbas jau yra lavono užtiesalas, o kars-tas laukia, kad paslėptų jį kvepiančioj lygumoj. Tai toks už dorybes, už Dievo baimę, už artimo meilę ir savęs paaukojimą užmokesnis? Ne, iš tikrųjų ne! Visa žemiška didybė niekas yra palyginti su amžinąja tėvyne, kuri jo laukia ir vadinasi dangus. Tokia mirtis, kaip mirtis šio vyro, yra pilna garbės visiems tiems, kurie savo gyvenimą paaukojo, tarnaudami kenčiantiems Kristaus broliams, mainydami nykstamą žemės laimę ir už tai gaudami garbės vainiką.

Garbingasis ir brangusis Tėve! Prie tavo kojų aš dedu šį raštą, mūsų paskutinio pasikalbėjimo ir atsisveikinimo atmintį. Aš niekados ką mačiau neužmiršiu ir prašau manęs nepamiršti, ypač tada, kai tos gėlės grožybė papuoš amžinojo rojus sodą“. Tai tiek ponas Stoddardas.

Raupsais paliestas!

Dešimtį metų Tėvas Domijonas nenuilstamai darbavosi tarp savo mylimų raupsuotųjų, kol pagaliau ir jis pats buvo tos baisios ligos paliestas. Kokia meile ir koku pasiaukojimu jis tai iš Dievo rankų priėmė, jau mes matėme iš p. Stoddardo aprašymų. Europoj paplito žinia esą jis jau miręs. Kai jis tai sužinojo, rašė tuojau į savo tėvynę štai ką:

„Deja! Dar Dievas manęs nepasišaukė iš šio vargingo pasaulio, vis dar aš jame būnu; kaip ilgai reikės dar būti, nieko nežinau. Aš pasidariau jau visai čia nebereikalingas.

Jums yra žinoma, kad jau daug praėjo laiko, kai aš Dievo Apvaizdos tvarkymu pasidariau šios baisios ligos auka. Aš esu Dievui už tai dėkingas, nes ši liga sutrumpins mano kelią ir mylimąją amžiną tėvynę“.

Kitą kartą rašo: „Nors raupsai mano kūną jau smarkiai laiko apėmę ir esu visai apsikrėtęs, bet dar jaučiuosi gana stiprus ir baisūs skausmai, kuriuos turėjau kojose išnyko. Laimė dar, kad ši liga man nesutraukė rankų: tuo būdu aš galiu kiekvieną dieną dar laikyti šv. Mišias. Tai yra man didžiausias džiaugsmas!“

Paskutinės valandos

Baisioji liga be pasigailėjimo skynė sau kelią. Mirtis pradėjo reikalauti savo teisių. Apie Tėvo Domijono paskutines gyvenimo dienas ir valandas mes žinome iš jo bendra-

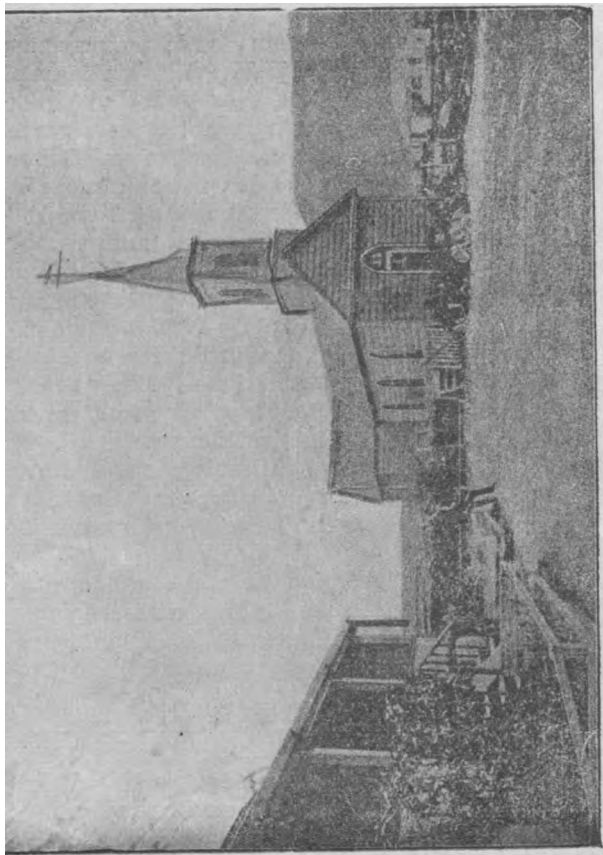
brolio Tėvo Vandelino Mollerio užrašų. Jis rašo:

Kovo 23 d. dar galėjo Tėvas Domijonas kaip paprastai darbuotis, tai ten, tai čia vis ką nors veikė. Bet tai buvo jau paskutinis kartas tokioje būklėje. Jau po kovo 28 d. jis nebeišėjo daugiau iš savo kambario. Šiomis dienomis jis sutvarkė ir suvedė visas apyskaitas ir, kai jas surašė, pasakė man:

„Koks aš laimingas, kad galėjau viską perduoti į gerb. vyskupo rankas. Dabar aš mirštu visiškai neturtingas ir nebeturiu daugiau nieko prie savęs“. Nuo šios dienos jis daugiau nebesikėlė iš lovos. Šeštadienį, kovo 30 d. pradėjo ruošti mirčiai. Iš tikrųjų buvo gražu į jį žiūrėti: visas spindėjo nežemiška laime. Kai jis atliko pas mane viso gyvenimo išpažintį, aš taip pat atlikau pas jį. Paskum abudu atnaujinome vienuoliškus įžadus. Kitą rytą ligonis priėmė paskutinius Sakramentus. Per visą dieną buvo linksmas ir gyvas kaip paprastai.

„Žiūrėk, sako jis, kokios mano rankos: visos žaizdos užsidaro ir kūnas darosi juodas; tai ženklas, kad jau mirtis visai nebetoli, kaip tamstai irgi tai seniai žinoma. Žiūrėk į mano akis: aš daug mano gyvenime mačiau mirštančių raupsuotųjų; dabar ir mano akys yra panašios į jų. Būtų labai malonu dar kartą pamatyti mūsų vyskupą, bet, jei Dievas šaukia mane, kad su Juo kartu švęsčiau Velykas, tebūna Jis dėl to pagarbintas“. Nuo šiol jis apie nieką daugiau nebemąstė, tik

Bažnyčia, kurioje T. Domijonas laikydavo šv. Mišias.

apie mirtį. Nebuvo abejojimo: mirtis jau čia pat už durų.

Balandžio 2 d. priėmė iš Tėvo Conrandy paskutinį Patepimą. „Koks geras yra Dievas, pratarė jis, kad mane taip ilgai laikė, kol susilaukiau dviejų kunigų, kurie stovės prie manęs laike mano paskutinės kovos. Dabar aš atsimenu gerąsias seseles prie raupsuotųjų. Jau aš galiu kalbėti su Simeonu „Nunc dimittis“ (atleisk, Viešpatie, tavo tarną ramybėje). Daugiau nebeesu aš čia reikalingas, nes raupsuotiesiems ligoninė jau pastatyta, ir galiu ramiai eiti į dangų“. — „Kai Jūs danguje būsite nepamirškite šių nelaimingų ligoninių“. — „O ne, — atsakė jis — jeigu aš kiek galėsiu pas Dievą, melsiuos už visus, kurie prie raupsuotųjų namo priklausys“.

Aš jo prašiau lyg Elijas, kad man paliktų savo apsiaustą ir savo plačią gerą širdį.

— Ką Jūs su tuo apsiaustu darysite: jis pilnas yra raupsų.

Tada prašiau, kad jis mane palaimintų. Laimino jis turėdamas pilnas akis ašarų; jis laimino taip pat ir gerąsias šv. Pranciškaus seseris, kurios čia apsigyveno per Tėvo Domijono maldas.

Sekančią dieną ligonis jautėsi truputėlį geriau, mes gavome šiek tiek vilties gal dar kiek pabus gyvas. Gerosios seselės nuolat jį lankė. Ypač aš stebėjausi jo nepaprasta kantrybe. Taip ramiai, su tokiu pasitenkinimu ir tvirtybe gulėjo, rodos, jokių skaudėjimų nejausdamas.

Jo guolis buvo paprastas šiaudų žiupsnis. O, koks neturtas! Tasai, per kurio rankas tiek perėjo, skirtų raupsuotiems pinigų, nepasirūpina kad sau ir lovai pasirūpintų baltinių.

Jo meilė vienuolijai, kuriai jis priklausė, buvo stebėtina. Kiek kartų jis man sakė: „Tėve, Tamsta čia, atstovauji mūsų Kongregaciją, juk tiesa? Taigi kalbėkime kartu mūsų vienuolijos įsakytas maldas. Kaip malonu mirti būnant Švenčiausių Jėzaus ir Marijos Širdžių vienuolijos sūnumi“. Tokiomis valandomis daugelį kartų jis manęs prašė, kad aš parašyčiau vienuolijos Generolui, kiek saldaus džiaugsmo jis jaučia būti nariu ir mirti šioj Kongregacijoje.

Balandžio 13 d. ligonis pradėjo jausti didelius skaudėjimus, jau nebuvo jokios vilties ilgiau begyventi. Apie vidurnaktį paskutinį kartą priėmė Švenčiausiąjį. Netrukus turės jau akis į akį stoti prieš Teisėją. Tuo tarpu prarado žadą. Kai aš jį atlankiau, dar jis mane pažino, kalbėjo ir pasakėme vienas antram sudiev, — nes turėjau rytoj išvykti į Kalaupą ir ten laikyti pamaldas. Sugrįžęs dar radau gyvą, bet aiškios sąmonės jau nebeturėjo. Dar galima buvo iš jo akių išskaityti džiaugsmą, pasitenkinimą ir laimę, nors lūpos nebeįstengė ištarti maldų, kurias širdis turėjo. Kartkartėmis spaudė jis mano ranką.

Balandžio 15 dieną gavau iš Tėvo Conrandy raštelį, kad mirties valanda jau pri-

siartinusi. Nusiskubinau, bet pakeliui pasitiko atbėgantis žmogus, kuris pranešė, kad Tėvas jau mirė. Jis mirė be jokios kovos, visiškai ramiai, saldžiai, visai nebuvę ženklų to vargo, kurį jis per 16 metų nešė tarp šių nelaimingų raupsuotųjų. Kaip geras piemuo, jis atidavė gyvybę už savo avis. Kai aš atėjau, mirusis jau buvo apvilktas sutana. Raupsų ženklai iš jo veido buvo dingę; ir rankų žaizdos matėsi visai išdžiūvusios. Apie 11 val. nunešėme į bažnyčią, kur raupsuotieji apsupo karstą ir meldėsi už savo tiek mylimą Tėvą. Pirmadienį seserys gražiai papuošė karstą. Iš vidaus išmušė drobule, o iš viršaus pridengė juodu užtiesimu su baltu kryžiumi per vidurį. Balandžio 16 d. aš laikiau šv. Mišias už mirusio vėlę, po to prasidėjo procesija į kapus. Paskui kryžių ėjo muzika, paskui vienos draugijos nariai ir vienuolės. Karstą nešė keturi baltai apsirengę raupsuotieji. Prie karsto ėjo kunigas, Tėvas Conrandy ir visi kiti žmonės.

Tėvas Domijonas pirmas dienas tarp raupsuotųjų praleido po vienu medžiu. Po tuo pat medžiu ir dabar jam teko priglausti savo išvargusius kaulus. Ten ilsisi dabar jo kūnas ir laukia paskutinės prisikėlimo dienos. Ant kapo nulieta cementinis antkapis, o po juo guli brangios relikvijos to, kurį pasaulis teisingai vadina „meilės didvyriu“.

T. Domijono kapas.

Balsas iš karsto

Tėvas Domijonas miręs. Taip, tai tik jo kūnas, bet dvasia? — Jo dvasia turi toliau gyventi ir mummyse atsiliepti. Eikime ten po tuo medžiu ant Moloką jų salos ir ten paklauskime, ką jo siela iš visos savo gelmės kalbės.

„Draugai, lyg girdisi balsas, statykite savo gyvenimą iš aukų. Auka daro žmogų brangų Dievo ir žmonių akyse.

Draugai, misijų darbas yra pasiaukojimo darbas. Jei iš mūsų rankų jau krinta vėliava, imkite jūs ir tęskite pradėtąjį darbą. Nors jis kruvinas, purvinas ir kryžių pilnas, bet tai mūsų Išganytojo ir pasaulio Atpirkėjo darbas!“

Tai toks balsas šaukia į mus ir mes pilni pasiryžimų skiriamės nuo to artimo meilės karžygio karsto.

**Luksemburgo
kunigaikštytė
Marija Adelheid**

Marija Adelheid — meilės karžygė

1924 metais Luksemburgo kunigaikštijoje mirė to krašto valdovė kunigaikštaitė Marija Adelheid. Jos tikėjimas buvo tvirtas kaip plienas, širdis gera, minkštutė, kaip vaškas. Ji kunigaikštaitė, taigi ir jos gyvenimas gal bus rožėmis išklotas? O apsiriktume! Ji visą savo gyvenimą turėjo nešti labai sunkų kryžių! Ji nešė jį linksma širdimi, prisimindama sau dieviškojo Mokytojo žodžius: „Jei kas nori eiti paskui mane, tegu pats savęs išsižada, tegu ima savo kryžių ir teseka mane“ (Mat. 16, 14). Jėzaus meilė buvo viso jos gyvenimo darbo ir vargo džiaugsmas.

Ji galvojo ir jautė kartu su Bažnyčia, ji rūpinosi, kad Dievo valia būtų pildoma, ji švietė visiems savo geru pavyzdžiu, kaip tikras katalikas. Dėl to nestebėtina, jei po jos mirties luksemburgiečiai ją ėmė garbinti kaip kokią šventąją.

Dar 12 metų būdama jau giliai suprato, koks svarbus ir atsakomingas darbas valdyti kraštą. Šitoji mintis, kaip kokia baidyklė gąsdino ją. Vienintelis jos troškimas buvo atsižadėti pasaulio ir vienuolyne užsidarius

Dievui tarnauti. Tačiau Dievo Apvaizdos buvo jai leista paimti į savo rankas valdžią. Ji ėmėsi to darbo visa širdimi. Sunkūs, ir labai sunkūs buvo jos uždaviniai. Norėdama, kaip jos protėviai, savo valdinius padaryti laimingus ir ištikimus Dievui, ji turėjo kovoti su didžiausiomis kliūtimis, kurias jai statė bedieviai ir masonai.

Pirmiausia jai prisiėjo susidurti su masonais. Kuomet ji 1912 metais birželio 12 dieną užėmė sostą dar būdama vos 18 metų, masonai trynė rankas iš džiaugsmo. Na ką, jie manė, dabar visą galybę į savo rankas paimsią! Ką padarysianti tokia silpna mergaitė prieš jų gudrybes! Bet kaip jie apsi-vylė pamatę, kad kunigaikštaitė jau pirmomis savo valdymo dienomis pasirodė visai savarankiška, kad ji valdysianti kraštą kaip Dievas ir jos sąžinė reikalauja. Kada ministerių pirmininkas raštu įteikė prakalbą, kurią jis turėjo pasakyti perimant jai valdžią, ji toje prakalboje nesuradus nė žodžio apie Dievą, atsisakė ją priimti ir liepė parašyti naują.

Didžiausia kova kilo su masonais dėl katalikiškų mokyklų. Nesigėdijo jie pavartoti šlykščiausių priemonių, kad tik galėtų kokiu būdu pasiekti savo tikslo. Nejstengdami jos nusistatymo palaužti, jie ėmė kurstyti žmones sutikti. Tačiau ji nebijojo nieko.

Viena pati kovojo su priešų daugybe, tarp kurių buvo ir ministariai, ir seimo at-

Kunigaikštytė Marija Adelheid.

stovai. Jie grūmojo revoliucija, jei ji nesutiks išmesti tikyba iš mokyklų. Bet kunigaikštaitė Marija nenusileido, ir jei viskas nuo jos būtų priklausę, nebūtų šiandien nė vienos betikybinių mokyklos Liuksemburgo kunigaikštijoje.

Visą drąsą ir jėgas kovoje su priešu sėmėsi ir švenč. Jėzaus Širdies. Kas rytą ėjo į Redemptoristų vienuolių bažnyčią, klausė dvejų šv. Mišių, priėmė šv. Komuniją¹⁾. O ir dienos metu ne vieną kartą galima buvo matyti ją toje pat bažnyčioje. Nors kartais dėl įvairių priežasčių vėlai reikėdavo eiti gulti, vis vien ateinantį rytą Mišių nepraleisdavo neišklausiusi. Pirmas jos rūpestis buvo sužinoti, kur galėtų išklaudyti šv. Mišias.

Žmonių baimės ji nepažino. Supratusi kurią savo pareigą, tučtuojau ją vykdė nežiūrėdama, ką apie tai žmonės kalbės. Tačiau jos maldingumas nesimetė niekam į akis. Tyli ir kukli, vienos tarnaitės lydima, eidavo į bažnyčią, ir čia, atsiklaupusi pirmoje pasitaikiusioje vietoje, meldavosi.

Po jos mirties vienas laikraštis taip rašė: „Jos akys buvo nuolatos atkreiptos į Dievą ir bažnyčią“. Visokiuose reikaluose šaukėsi Viešpaties palaimos. Ant jos staliuko buvo nedidelis, siauruose rėmeliuose švenč. Jėzaus

¹⁾ Panašiai darė buvęs Vokietijos ministerių kabineto pirmininkas p. Marksas.

Širdies paveikslėlis. Ji kreipdavo į jį savo akis visuose reikaluose. Panašiai kaip pirmieji krikščionys, kunigaikštė didžiausiu stropumu, karščiausia meile ieškojo išganymo kryžiuje.

1917 metais gegužės 4 d. gražiausioje savo rūmų salėje ji padarė pasiaukojimą švenč. Jėzaus Širdžiai visų savo namiškių, palydovų ir tarnų akivaizdoje. Taigi ji parodė visam pasauliui, kad tikruoju Luksemburgo Valdytoju yra Kristus.

Užėjus karui jai buvo progos šalia Dievo meilės parodyti gilią artimo meilę. Pačioje karo pradžioje ji ėjo patarnauti sužeistiems kareiviams. Nežiūrėjo ar kuris buvo vokiečių, ar prancūzas, ar anglas. Dėl to visi ją mylėjo, tarytum angelą. 1915 metų gruodžio mėnesį ji paaukavo 100,000 frankų beturčiams, išleido atsišaukimą, kviesdama visus rūpintis vargšų vaikais. Pati eidavo kasdien į vadinamą „liaudies virtuvę“, ten ruošdavo bei dalindavo vargšams pietus. Savo rūmus Valserdingene atidavė beturčių vaikų prieglaudai, kurią veda šv. Elzbietos seserys vienuolės.

Galima suprasti, kodėl masonai visomis jėgomis ieškojo progos sukelti maištą ir nuversti ją nuo sosto, — vien tik dėl to, kad ji buvo tikra katalikė. Jie smerkė kunigaikštės maldingumą; jie sakė, kad ji esanti kai kurioms partijoms labai prielanki. Nė vienos priemonės jie nepraleido neišnaudoję, kad

tik galėtų koku nors būdu priversti ją atsisakyti nuo sosto. Bet Marija Adelheid jautė savo pareigą išbūti savo vietoje iki galo, nes aišku, kad pati Apvaizda buvo ten ją pa-stačiusi.

Tačiau neilgai tegalėjo tiems puolimams atsispirti. Jos priešai ėmė skleisti žinias, kad kunigaikštystė esanti didelė kliūtis valstybės gerovei. Dėl to ji turinti atsisakyti nuo sosto. Marija, kuri savo kraštą ir žmones labai mylėjo ir jiems tik gera tetroško, sutiko atsisakyti. Drebančia ranka, skaudančia širdimi pasirašė atsistatydinimo raštą ir perdavė valdžią savo sesutei. Ji atidavė valdžią savo valia ir džiaugėsi. Dabar manė galėsianti patenkinti savo troškimą stoti į vienuolyną ir visai tarnauti erškėčiais vainikuotam Karaliui.

Atsisveikino Marija su luksemburgiečiais 1919 m. sausio 26 d. Jos paskutiniai žodžiai į tautą buvo šie: „Mano nuoširdžiausias linkėjimas visiems yra šis: išlaikykite gerus mūsų protėvių papročius, būkite ištikimi mūsų šv. Bažnyčios vaikai ir tikri laisvi luksemburgiečiai“.

Pasakiusi sudiev savo namiškiams ir tautai, 1920 m. rugsėjo 14 dieną, ji įstojo į Karmelio von Modena vienuolyną. Dabar ji benorėjo tik melstis ir atgailoti už savo namiškius, už visą tautą, kurią ji tiek mylėjo, bet taip pat ir už savo priešus, kurie ne sykį buvo sužeidę jai širdį. Tačiau neilgai ir čia tetvėrė. Greitai ji turėjo išgirsti Dievo balsą:

„Vaikeli, tavo keliai, ne mano keliai“¹⁾). Ne-trukus po įstojimo į šv. Teresės ordeną pasi-rodė, kad jos sveikata persilpnė ir negalinti pakelti vienuoliško gyvenimo. Nors skaudu buvo jai ir visam vienuolynui, bet ji turėjo jį apleisti.

Atsidarė vienuolyno vartai, iš jų išėjo Marija kūnu ir dvasia sulaužyta į šaltą ir nedėkingą pasaulį, kuriam jau ant visados buvo pasakiusi sudiev. Tai buvo skaudžiausias persiskyrimas visame jos gyvenime, tai buvo didžiausia auka, kokią Dievas lig šiol iš jos buvo reikalavęs²⁾).

Jos buvusi vyresnioji 1924 metų lapkričio 13 dieną apie ją taip rašė: „Kunigaikštytė paliko mūsų vienuolyne Kristaus išrinktosios gėlelės kvapą; Nors ji visais atžvilgiais švietė savo dorybių pavyzdžiu, tačiau jos nuolan-kumas buvo tiesiog žavėtinas. Jeigu gražus išauklėjimas ir mokslas visame apsiėjime nebūtų jos išdavęs, niekas nebūtų galėjęs manyti, kad ji kunigaikštytė. Rodėsi, kad ji iš mažens prie prasčiausių darbų buvo pripratusi“.

Išstojusi iš vienuolyno kurį laiką gyveno Toskanoje pas savo draugus. Ji stengėsi dar visokiais būdais įstoti į kokį nors vienuolyną, bet visur pasirodė, kad Dievas to nenori. Šiek tiek sustiprėjusi, nuvyko į Romą, gavo

1) Iš Vyskupo Ganytojiško laiško, parašyto jai mirus.

2) Vysk. laišk.

Popiežiaus Benedikto XV palaiminimą ir atsidavė tarnauti vargšams, ligoniams ir seneliams. Dėl to ji apsigyveno „Mažųjų neturtingųjų seserų“ vienuolyne Romoje. Įstodama 5 vienuolyną buvo atsisakiusi visų savo turtų ir dabar, kada vėl jai tenka gyventi pasaulyj, ji džiaugiasi, kad ir ji esanti beturtė, vargšė kaip ir daugybė kitų. Net iš to, kas jai dar buvo likę, didesnę dalį atidavė vargšams. Joks darbas nebuvo jai per prastas. Jos sugebėjimas buvo stebėtinas. Vieną labai šaltą dieną matė ją Romoje benešančią malkas sergančiai moteriškai. Jos melsvi drabužiai paprasti, gerokai apdėvėti... Niekas nebūtų manęs iš pamatymo, kad ji kunigaikštystė.

„Bet ir šioj vietoj ji neilgai tegalėjo likti. Dievo balsas suskambėjo: „Vaikeli, tavo keliai ne mano keliai“. Jos silpnas kūnas negalėjo pernešti Romos kaitrų, ir dėl to prisiejo atsisveikinti su savo vargšais, su amžinuoju Miestu, su Kristaus Vietininku, su jo bažnyčiomis ir šventųjų kaulais. Auka didelė! Bet Marija nesvyravo, o meldėsi: „Viešpatie, ne mano, bet Tavo tebūnie valia“.

Nebeturėjo Marija ant žemės dabar jokios nuosavos vietelės. Beliko jai grįžti pas savo mylimą motutę. Sveikame tėvynės kalnų ore jos sveikata vėl pasitaisė. Jausdamasi šiek tiek tvirtesnė, ji norėjo pasidaruoti vargstančių žmonių naudai. Pradėjo tarnauti sergantiems įvairiose Pareinio ligoninėse. Bet ir tuo dar ji nepasitenkino. Eidama jau 29

metus, ėmėsi vėl mokytis. Norėjo išlaikyti egzaminus ir būti ligonių slaugytoja, kad galėtų geriau patarnauti ne tik sergančiųjų sieloms, bet ir kūnams, kurie juk yra Kristaus kūno nariai. Jos širdyje giliai buvo įspausti Jėzaus žodžiai: „Ką padarėte vienam iš mažutėlių, man padarėte“.

Bet ir dabar pasirodė, kad jos keliai ne Dievo keliai. Lig šiol Dievas tereikalavo dar tik savo valios atsižadėjimo, dabar jau buvo atėjęs laikas nuskinti tą nekaltą leliją.

Visai nusilpusi turėjo gulti į patalą ir jau iš jo daugiau nebekėlė. Dabar tikėjimo ir amžinybės šviesoje ji pažino Dievo kelius ir tvarkymus, kurių pirmiau niekaip suprasti negalėjo. Dabar ji suprato visą savo kryžiaus kelio reikšmę ir vertę. Ji pamatė, jog visa tai reikėjo kentėti, kad galėtų įeiti į amžiną garbę. Dabar tik jos mintys atitiko Dievo mintis, Dievo keliai virto jos keliais. Dėl to su stebėtinu kantrumu ji nešė lyg aukos Avinėlis visus ligos skausmus. Kasdien ji priimdavo šv. Komuniją ir joje sėmėdavo sau stiprybės. Ji džiaugėsi ir laukė mirties valandos kaip sužieduotinė vestuvių, nes ji žinojo, kad jai užtikrinta laimė prie Dieviškosios dangiškojo Sužieduotinio Širdies²⁾).

Tik vienas dalykas skaudino jos širdį: ji nenorėjo mirti be motinos leidimo. Ir kada

²⁾ Vyskupo laiškas.

motina jai pasakė, jei Dievas nori, kad ji mirtų, tuo atveju ji pilnai sutinkanti, kad ji mirtų, ligonė sušuko: „O, dėkui, dėkui šimtą kartų! Koks džiaugsmas! Kokia laimė! Nieko daugiau kaip laimė ir džiaugsmas!“

Sausio 24 d. ji atidavė Dievui savo skaisčią sielą. Jos veidas spindėjo nežemiška ramybe. Sekmadienį 27 sausio palaidojo ją rūmų koplytėlėje, kur ji tiek dažnai meldavosi ir priimdavo šv. Komuniją. Čia dabar ji lauks prisikėlimo dienos. Ant jos kapo paminklo iškalti žodžiai: „Palaiminti nesuteptos širdies, nes jie matys Dievą“. Mes dar galėtume pridurti: „Nerami yra mūsų širdis, kol neatsilsės Dievuje!“ (šv. Augustinas).

**15 metų mergaitė
apaštalė**

15 metų mergaitė — apaštalė

Nėra tur būt žmogui nieko nemalonesnio ir baisesnio kaip liga. „Kaip vargsti, taip, bet tik sveikas“, dažnai galima išgirsti sakant. Ypač baisi nelaimė yra liga vargšų beturčių šeimose. Čia atsigulus vienam į lovą, viskas suirsta. Nebegalima uždarbiauti — badas ima žiūrėti į akis, prasideda didžiausi nuostoliai ir vargas. O, kiek skausmų tenka pakelti! Ir tos baisios ligos ilgos, ilgos naktys! Kiek jos prikankina sergančius! Dėl to žmonės bijo ligos, gal net labiau, kaip ugnies.

Bet, kadangi bijai ar nebijai, liga ateina, nori ar nenori turi kentėti, tai norėčiau čia vienu labai gražiu pavyzdžiu parodyti, kad ir liga gali būti didžiausio nuopelno šaltinis. Žinoma, ne žemiškojo nuopelno, bet to, kurio nei vagys neišvagia, nei kandys nesuėda. Ir ligoje žmogus, jei tik jis nori, gali labai daug gera padaryti ne tik sau, bet ir savo artimųjų sielų išganymui.

Vienas Šveicarijos laikraštis, vardu „Ligonių Apaštalavimas“, aprašė šį atsitikimą:

„Vienas Lazaristų vienuolis, Tėvas Lebbe labai uoliai darbavosi kiniečių studentų tarpe, kurie mokosi Europoje. Jis norėjo atversti juos į mūsų šv. katalikų tikėjimą.

Bet už tai susilaukė didžiausių nemalonumų bei persekiojimų iš bedievių masonų pusės. Studentai įsikūrė sąjungą, į kurią stojantieji turėdavo prisiekti, kad jie visados neapkęs Katalikų Bažnyčios ir kad visomis jėgomis su ja kovos. Paryžiuje ėmė leisti kiniečių kalba laikraštį, kurio redaktorius kinietis studentas kuo baisiausiai užpuldinėjo, niekino katalikų tikėjimą. Visiems studentams uždraudė bičiuliauti, kalbėtis su misijonierium Lebbe. Bet vieną dieną štai kas atsitiko.

Ateina minėtasis redaktorius pas Tėvą Lebbe ir sako: „Gerbiamasis Tėve, aš jūsų labai neapkenčiu, o drauge ir tamstos tikėjimo. Bet aš noriu būti doras priešas. Dėl to aš noriu jūsų tikėjimą pažinti, kad galėčiau dar geriau su juo kovoti. Ar nepamokytumei kartais mane savo religijos tiesų?“ Tėvas Lebbe neatsisakė. Bet tik pastatė sąlygą, kad visą pamokų laiką gyventų atsiskyręs nuo savo draugų tokioje vietoje, kurią nurodysias pats misijonierius.

Studentas sutiko. Ir tokiu būdu nusiuntė jį pas poną Abbe Boland'ą, kuris mums šį nuotykį ir papasakojo. (Jis buvo irgi kunigas).

„Iš pradžios, sako ponas Bolandas, nežinojau nei kas daryti, nei galėjau nujausti, kas iš to viso išeis. Apie studento atvertimą negalėjo būti nė kalbos. Pamokų pradžioje rodėsi, kad jis dar labiau užkietėjo savo neapykantoje bei užsispyrime. Tik vieną dieną atėjo man į galvą mintis paprašyti vieną ligonę mergaitę, kad ji pasimelstų už atvirt-

mą to vargšo kiniečio. Aš paprašiau tos dar tik 15 metų mergaitės, kad ji visus savo skausmus, o jei būtų reikalinga ir gyvybę, pasiūlytų Jėzui už išgelbėjimą tos vienos sielos. Dar daugiau, — aš įkalbėjau, kad ji prašytų Dievo daugiau skausmų atsiųsti, bet kartu ir drąsos juos pernešti“. Doroji mergaitė sutiko. Ir iš tiesų nuo tos valandos ėmė augti jos skausmai tiek, kad ji vos vos be-iškęsdavo ir nekartą ašarodama kun. Bolandui skųsdavosi: „Bet, dvasiškas Tėveli, aš jau taip seniai ir tiek daug kenčiu. Ar mano kinietis dar vis nenori atsiversti?“

Studentas nieko nežinojo apie tai ir buvo toks pat užsispyrėlis kaip ir pirma.

Tik štai vieną naktį, niekam nieko nesakęs, ateina jis į Bolando kambarį ir trumpai, drūtai pasisako norįs apsikrikštyti. Jis jaučias tokį didelį troškimą būti kataliku, kad nebegalįs ilgiau spirtis.

— Kodėl taip staiga, kodėl taip greitai?

— paklausė Bolandas. Bet studentas nemo-kėjo paaiškinti. O jo nusistatymas apsikrikštyti buvo nepalaužiamas. Kun. Bolandas pasiuntė jį namo ir prižadėjo ateinančią dieną pasikalbėti su juo plačiau apie tą reikalą. Studentui išėjus pažiūrėjo jis į laikrodį ir užsirašė šiuos žodžius: „L a b a i s v a r b u s a t s i t i k i m a s : atei-na kinietis studentas dešimts minučių prieš vidurnaktį ir prašo krikšto“.

Išaušus, kun. Bolandas skambina telefonu sergančiosios mergaitės motinai, klausdamas,

kaip su ligonės sveikata, ir išgirsta atsakymą: „Mūsų duktė mirė šią naktį dešimts minučių prieš 12 valandą!“ Jos paskutiniai žodžiai buvo: „Mamyte, mamyte, paklausk kun. Bolandą ar mano kinietis vis dar neatsiverčia?“

Iš čia matome, kaip Dievas priima mūsų skausmus, net ir gyvybę už atsivertimą nusidėjėlių! Iš tikrųjų, kaip gražu būtų, jei vieną ar kitą ligą pakentėtumėm nors ir didelį skausmą jausdami, bet nemurmėdami, tik su kenčiančiu Jėzumi paaukotume tuos sopulius už atsivertimą nusidėjėlių ar už sielas skaistykloje, tada ir patys turėtumėm naudos ir artimų sieloms labai daug gera padarytumėm, bet ir Dievą tuo būdu pagarbintumėm.

A, tiesa! Beveik užmiršau pasakyti, kad tas kinietis studentas tikrai tapo kataliku ir dabar yra savo tėvynėje redaktorius vieno labai skaitomo katalikų laikraščio. Tuo būdu vėl iš „Sauliaus“ tapo „Paulius“, ir tai dėl to, kad viena serganti, silpna, 15 metų mergaitė pasiaukojė už jį švenčiausiai Jėzaus Širdžiai.

A. M. D. G.